

HALK DİLİNDE

Language: Türkçe (Turkish)

Provided by: Bible League International.

Copyright and Permission to Copy

Taken from the Turkish: Easy-to-Read Version © 2012 by Bible League International.

PDF generated on 2017-08-25 from source files dated 2017-08-25.

7cf35e63-51aa-537e-aa3b-081ce553059e

ISBN: 978-1-5313-1321-0

YUHANNA

Ezeli Kelâm

1 Başlangıçta Kelâm* vardı.

Kelâm Allah'la birlikteydi
Ve Kelâm Allah'ın kendisiydi.

² Kelâm ezelden beri Allah'la birlikteydi.

³ Allah her şeyi Kelâm'ı vasıtasıyla yarattı.

Allah'ın Kelâmı vasıtasıyla yaratılmamış
Hiçbir şey yoktur.

⁴ Kelâm hayatın kaynağıdır,
Bu hayat bütün insanlara nur oldu.

⁵ Nur† karanlığı‡ aydınlattı.
Karanlık nuru söndüremedi.

⁶ Allah, Yahya adında birini gönderdi.

⁷ Yahya nur Olan'a şahitlik etmek için geldi. Allah onu nura şahitlik etsin ve bütün insanlar bu nur vasıtasıyla imana kavuşsun diye gönderdi. ⁸ Yahya nurun kendisi değildi. Vazifesi nura şahitlik etmektir. ⁹ Dünyaya gelip her insanı aydınlatan hakiki nur buydu. ¹⁰ O dünyadaydı. Dünya O'nun vasıtasıyla yaratıldı, fakat dünya O'nu tanımadı.

¹¹ Kendi ülkesine geldi, fakat kendi halkı O'nu kabul etmedi. ¹² Kendisini kabul eden herkese Allah'ın evlâdı olma hakkını verdi. Bunlar, Kelâm'a iman edenlerdir. ¹³ Böyleleri insan soyundan, insan iradesinden veya tabii yoldan

doğan çocuklar değildir. Allah'ın gücüyle ruhen yeniden doğarlar.

¹⁴ Kelâm insan olup aramızda yaşadı. O'ndaki ululuğu, Allah'ın biricik semavî Oğlu'nun¶ ululuğunu gördük. O, Allah'ın lütfuyla ve hakikatiyle doludur. ¹⁵ Yahya O'nu kast ederek şöyle dedi: “Benden sonra gelecek biri var, O benden üstündür. Çünkü O benden önce de vardı” dediğim kişi budur.”

¹⁶ Kelâm Allah'ın lütfuyla doludur. Hepimiz O'nun sayesinde sayısız lütfâ kavuştuk. ¹⁷ Allah, Musa Peygamber vasıtasıyla şeriatı verdi. Lütfunu ve kendisiyle ilgili hakikati ise İsa Mesih vasıtasıyla gösterdi. ¹⁸ Allah'ı hiç kimse görmemiştir. Fakat semavî Baba Allah'ın bağrından gelen ve özde Allah olan biricik semavî Oğul, Allah'ı bize tanıttı.

Yahya Mesih'e şahitlik ediyor

¹⁹ Kudüs'te bulunan Yahudi yetkililer Yahya'ya bazı rahipler ve Levililer§ gönderdi. Bunlar Yahya'ya, “Sen kimsin?” diye sordular.

²⁰ Yahya onlarla hiç çekinmeden konuştu, “Ben Mesih değilim” diye açıkça bildirdi.

²¹ O zaman Yahya'ya, “Öyleyse sen kimsin? İlyas mısın?” diye sordular.

Yahya, “Hayır, İlyas değilim” dedi.

Bu kez, “Sen beklediğimiz peygamber misin?” diye sordular.

Yahya, “Hayır, değilim” dedi.

***1:1 Kelâm:** Kelâm diye çevrilen Grekçe “logos” kelimesi Allah'ın hikmetini ifade eder. Allah'ın Kelâmı (Sözü) olan İsa Mesih dünyaya bir kitap getirmemiş, bizzat kendi varlığıyla Allah'ı tanıtmıştır.

†**1:5 Nur:** Yani, dünyayı Allah hakkındaki hakikatle aydınlatan İsa Mesih.

‡**1:5 Karanlık:** Şeytan'ı ve onun hâkimiyetindeki dünyayı temsil eder.

§**1:14 Allah'ın biricik semavî Oğlu:** İnsan imanla Allah'ın evladı olur, fakat “Allah'ın biricik semavî Oğlu” yalnız İsa Mesih'e denir. Çünkü O, Allah'ın Kelâmı ve özüdür. Peygamberler Allah'ın kelâmını insana iletir. İsa Mesih ise bizzat Allah'ın bedene bürünmüş Kelâmı'dır.

¶**1:19 Levililer:** Allah, mabetteki bazı hizmetleri yerine getirmek için İsrailoğullarının Levi aşiretini vazifelendirmişti. Allah'ın Tevrat'taki emrine göre, Levililer mabedin temizliğinden, korunmasından, bakımından ve ayrıca rahiplere yardım etmekten sorumluydular.

²² Bunun üzerine ona, “Sen kimsin? Kim olduğunu söyle de bizi gönderen yetkililere verecek bir cevabımız olsun” dediler.

²³ Yahya onlara Yeşaya Peygamber’in şu sözleriyle cevap verdi:

“Ben, ‘Rab için düz bir yol hazırlayın’ diye çölde haykıran kişiyim.”**

²⁴ Yahya’ya gönderilen bu adamlar Ferisi†† mezhebini. ²⁵ Ferisiler Yahya’ya sordular: “‘Mesih değilim; İlyas veya beklediğiniz peygamber de değilim’ diyorsun. Öyleyse söyle, insanları neden vaftiz ediyorsun?”

²⁶ Yahya Ferisilere şöyle cevap verdi: “Ben insanları suyla vaftiz ediyorum. Fakat aranızda birisi var, siz daha O’nu tanımıyorsunuz. ²⁷ Benden sonra gelecek olan O’dur. Ben O’nun çarık-larının bağcıklarını çözmeye bile lââyık değilim.”

²⁸ Bu olaylar, Şeria Irmağı’nın karşı yakasındaki Beytanya şehrinde geçti. Yahya insanları burada vaftiz ediyordu.

Kurban kuzusu İsa

²⁹ Yahya ertesi gün İsa’nın kendisine doğru geldiğini görünce şöyle dedi: “İşte Allah Kuzusu!‡‡ Dünyanın günahını ortadan kaldıran O’dur. ³⁰ Kendisi hakkında, ‘Benden sonra gelecek olan biri var, O benden üstündür. Çünkü O benden önce vardı’ dediğim kişi işte budur. ³¹ O’nu tanımıyordum, fakat İsrail halkı O’nun Mesih olduğunu görüp anlasın diye insanları suyla vaftiz etmeye geldim.”

³² Yahya daha sonra şunları söyledi: “Mukaddes Ruh’un gökten bir güvercin

gibi indiğini ve O’nun üzerine konduğunu gördüm. ³³ O’nu ben de tanımıyordum. Fakat insanları suyla vaftiz etmem için beni gönderen Allah, ‘Mukaddes Ruh’un indiğini ve birinin üzerinde durduğunu göreceksin. İnsanları Mukaddes Ruh’la vaftiz edecek olan O’dur’ dedi. ³⁴ Ben de gördüm; bu yüzden O’nun Allah’ın semavî Oğlu olduğuna şahitlik ediyorum.”

İsa’nın ilk şakirtleri

³⁵ Yahya ertesi gün iki şakirdiyle birlikteydi. ³⁶ İsa’nın oradan geçtiğini görünce, “İşte Allah Kuzusu!” dedi.

³⁷ Yahya’nın bu sözünü işiten iki şakirt İsa’nın ardından gittiler. ³⁸ İsa arkasına döndü, bunların peşinden geldiğini gördü. Onlara, “Ne istiyorsunuz?” dedi.

Onlar, “Rabbi, nerede oturuyorsun?” diye sordular (‘Rabbi’, hocam anlamına gelir).

³⁹ İsa onlara, “Gelin, görün” dedi.

İki şakirt İsa’yla birlikte gittiler, O’nun yaşadığı yeri gördüler. Saat dört sularıydı. Günün geri kalan kısmını İsa’nın yanında geçirdiler.

⁴⁰ Bu şakirtler Yahya’nın İsa hakkındaki sözlerini duyduktan sonra İsa’nın peşinden gitmişlerdi. Bunlardan biri, Simun Petrus’un kardeşi Andreas’tı. ⁴¹ Andreas’ın ilk yaptığı şey gidip kardeşi Simun’u bulmak oldu. Ona, “Mesih’i bulduk” dedi. Mesih, meshedilmiş^{¶¶} anlamına gelir.

⁴² Ardından Simun’u İsa’ya götürdü. İsa, Simun’a baktı ve şöyle dedi: “Sen Yuhanna’nın oğlu Simun’sun. Bundan

** 1:23 Yeşaya 40:3.

†† 1:24 **Ferisi:** İsa Mesih zamanında bir Yahudi mezhebidi. Ferisiler, Yahudi şeriatını titizlikle ve eksiksizce yerine getirdiklerini iddia ederlerdi.

‡‡ 1:29 **Kuzu:** İsa Mesih’i ifade eder. Allah, Tevrat’ta günahın karşılığı olarak kurbanlar sunulmasını emretti. İsa Mesih ise bütün insanlığın günahlarına karşılık kendisini son kurban olarak sunmuştur.

¶¶ 1:41 **Meshedilmiş:** Allah tarafından seçilmiş ve görevlendirilmiş demektir.

sonra sana Kefas denilecek.” Kefas veya Petrus, kaya demektir.

⁴³ Ertesi gün İsa Celile bölgesine gitmeye karar verdi. Oraya varınca Filipus’u buldu ve ona, “Ardımdan gel” dedi.

⁴⁴ Filipus, tıpkı Andreas ve Petrus gibi Beytsayda şehrindeydi. ⁴⁵ Filipus Natanel’i buldu ve ona, “Musa’nın Tevrat’ta hakkında yazdığı ve peygamberlerin söz ettiği kişiyi bulduk. O, Yusuf Oğlu Nasıralı İsa’dır” dedi.

⁴⁶ Natanel Filipus’a, “Nasıra mı? Nasıra’dan iyi bir şey çıkar mı?” diye sordu.

Filipus Natanel’e, “Gel, kendin gör” diye cevap verdi.

⁴⁷ İsa, Natanel’in kendisine doğru geldiğini görünce onu işaret edip, “İşte saf ve itimada lâyık bir İsrailoğlu!” dedi.

⁴⁸ Natanel İsa’ya, “Beni nereden tanıyorsun?” diye sordu.

İsa ona, “Filipus daha çağırmadan önce seni incir ağacının altında gördüm” dedi.

⁴⁹ O zaman Natanel, “Rabbi, sen Allah’ın semavî Oğlu’sun! İsrail’in Kralı’sın!” dedi.

⁵⁰ Bunun üzerine İsa Natanel’e, “Seni incir ağacının altında gördüm’ dediğim için mi inanıyorsun? Bundan çok daha büyük şeyler göreceksin!” dedi. ⁵¹ Ardından onlara şöyle dedi: “Emin olun, göğün açıldığını, Allah’ın meleklerinin İnsanoğlu^{§§} üzerine inip yükseldiklerini göreceksiniz.”*

Kana köyündeki düğün

2 İki gün sonra Celile’nin Kana köyünde bir düğün vardı. İsa’nın

annesi de oradaydı. ² İsa’yla şakirtleri de düğüne davetliydi. ³ Düğünün ortasında şarap tükendi. Bunun üzerine annesi İsa’ya, “Şarapları kalmadı” dedi.

⁴ İsa, “Anne, bunu neden bana söylüyorsun? Benim zamanım daha gelmedi” dedi.

⁵ Annesi ise hizmetkârlara, “Size ne derse yapın” dedi.

⁶ Orada taştan yapılmış altı su küpü duruyordu. Yahudiler bu suyu temizlikle ilgili dini kaideleri yerine getirmek için kullanırlardı. Bu küplerin her biri seksen ile yüz yirmi litre su alırdı.

⁷ İsa hizmetkârlara, “Küpleri suyla doldurun” dedi. Bunun üzerine küpleri ağızlarına kadar doldurdular. ⁸ Ardından yine hizmetkârlara, “Şimdi küplerden biraz su alıp düğün reisine götürün” dedi.

Hizmetkârlar İsa’nın dediğini yaptılar. ⁹ Düğün reisi hizmetkârların kendisine getirdiği suyu tattı; su şarap olmuştu. Şarabın nereden geldiğini bilmiyordu, ancak küpten su alan hizmetkârlar biliyorlardı. Düğün reisi damadı çağırıp ¹⁰ şöyle dedi: “Herkes önce en iyi şarabı sunar, misafirlerin gönlü hoş olunca da ucuz şarabı sunar. Fakat sen en iyi şarabı bu ana kadar saklamışsın.”

¹¹ Celile’nin Kana köyünde meydana gelen bu olay, İsa’nın yaptığı alâmetlerin ilkidir. İsa bu alâmet sayesinde ululuğunu gösterdi; şakirtleri de O’na iman ettiler.

¹² Bundan sonra İsa, annesi, kardeşleri ve şakirtleriyle birlikte Kefarnahum’a gitti, orada birkaç gün kaldı.

§§1:51 **İnsanoğlu:** İsa’nın kendisinden bahsederken kullandığı ünvanıdır. İbranice veya Aramice’de “insan” anlamına gelir. Ancak Daniel 7:13-14 ayetlerinde gelecek olan ilâhî kurtarıcı ve kralı ifade etmek için kullanılmıştır.

*1:51 İsa Mesih’in bu sözleri, Yarattılış 28:12 ayetindedir. Yakub Peygamber düşünde, yeryüzünden gökyüzüne bir merdiven uzandığını ve meleklerin gökle yer arasında inip çıktıklarını görmüştü. Bkz. Yarattılış 28:10-17.

İsa satıcıları mabet alanından kovuyor

(Matta 21:12-13; Markos 11:15-17; Luka 19:45-46)

¹³Yahudilerin Fısıh Bayramı[†] yaklaşıyordu. İsa bu bayramı kutlamak için Kudüs'e gitti. ¹⁴Mabedi ziyareti sırasında dış avluda sığır, koyun ve güvercin satanları, para bozmak için tezgâh açanları gördü. ¹⁵İpten bir kamçı yaptı, bütün satıcıları hayvanlarıyla birlikte mabet alanından kovdu. Para bozanların tezgâhlarını devirdi, paralarını etrafa saçtı. ¹⁶Güvercin satanlara, "Bunları buradan kaldırın! Semavî Babam'ın evini pazar yerine çevirmeyin!" dedi.

¹⁷Bu olay, İsa'nın şakirtlerine Zebur'daki şu sözleri hatırlattı: "Evin için gösterdiğim gayret beni yakıp tüketecek."[‡]

¹⁸Yahudiler, "Bunları hangi yetkiyle yapıyorsun? Bize nasıl bir alâmet göstereceksin?" diye sordular.

¹⁹İsa onlara şöyle cevap verdi: "Bu mabedi yıkın, ben onu üç günde yeniden kuracağım."

²⁰Yahudiler, "Bu mabedi inşa etmek kırk altı sene sürdü. Sen onu üç günde nasıl kuracaksın?" dediler.

²¹İsa'nın sözünü ettiği mabet kendi bedeniydi. ²²İsa dirilince, şakirtleri O'nun bu sözünü hatırladılar. Mukaddes

yazılara ve İsa'nın bu sözüne iman ettiler.

²³İsa Fısıh Bayramı için Kudüs'teydi; yaptığı alâmetleri gören birçok kişi O'na iman etti. ²⁴Fakat İsa niyetlerini bildiği için onlara güvenmedi. ²⁵İnsanlar hakkında hiç kimsenin O'na bir şey açıklamasına ihtiyacı yoktu. Çünkü insanların kalplerini ve düşüncelerini biliyordu.

İsa ve Nikodim

3 Ferisi mezhebinden Nikodim adında bir adam vardı. Yahudilerin ileri gelenlerinden biriydi. ²Nikodim bir gece İsa'nın yanına geldi, "Hocam, seni Allah'ın gönderdiğini biliyoruz. Allah'ın yardımı olmadan, hiç kimse senin elinden çıkan bu alâmetleri yapamaz" dedi.

³İsa, Nikodim'e şöyle cevap verdi: "Emin ol, bir kimse yeniden doğmadıkça[¶] Allah'ın Hükümranlığı'nı[§] göremez."

⁴Nikodim İsa'ya, "Yetişkin bir insan nasıl yeniden doğabilir? Annesinin rahmine girip tekrar doğabilir mi?" diye sordu.

⁵İsa ona şöyle dedi: "Emin ol, sudan ve Ruh'tan doğmayan hiç kimse Allah'ın Hükümranlığı'na giremez. ⁶Bedenden doğan kişi ancak bedensel hayata sahiptir. Mukaddes Ruh'un gücüyle yeniden doğansa ruhsal hayata da sahiptir. ⁷Sana, 'Yeniden doğmalısınız'

[†]2:13 **Fısıh Bayramı:** Yahudiler için çok önemli bir bayramdır. Fısıh kelimesi İbranice'de "atlayıp geçmek", "esirgemek" anlamlarına gelir. Allah Mısırlıların bütün ilk doğan evlâtlarını öldürürken, İsrail halkının ilk doğanlarını esirgemiş ve onları Mısır'daki kölelik hayatından kurtarmıştır (bkz. Mısır'dan Çıkış 12:1-27). Yahudiler Allah'ın buyruğu üzerine her sene bu günü anmak ve kutlamak için özel bir yemek yerler.

[‡]2:17 (Mezmun 69:9).

[¶]3:3 **yeniden doğmadıkça:** Ya da "yukarıdan (cennetten) doğmadıkça."

[§]3:3 **Allah'ın Hükümranlığı:** İsa Mesih, Allah'ın yeryüzündeki hakimiyetinin temsilcisi ve Allah'ın iradesine teslimiyetin kusursuz örneğidir. Hayatını İsa'ya teslim eden her insan, Allah'ın Hükümranlığı'nın üyesi olur ve Allah'ın başlangıçtan beri halkına vaat ettiği nimetlere kavuşur.

dediğime şaşma. ⁸Rüzgâr** dilediği yerde eser. Sesini işitebilirsin, fakat nereden geldiğini ve nereye gideceğini bilemezsin. İşte Ruh'tan doğan herkes böyledir.”

⁹Nikodim İsa'ya sordu: “Bu nasıl mümkün olabilir?”

¹⁰İsa şöyle cevap verdi: “Sen İsrail’de şeriat hocası olduğun halde bunları anlamıyor musun? ¹¹Emin ol, biz bildiğimizi söylüyoruz, gördüğümüze şahitlik ediyoruz. Ancak sizler şahitliğimizi kabul etmiyorsunuz.

¹²Bu dünyayla ilgili söylediklerime inanmıyorsanız, semayla ilgili söylediklerime nasıl inanacaksınız?

¹³Semadan inmiş olan İnsan’dan başka hiç kimse semaya çıkmadı. ¹⁴İsrail halkı çöldeyken Musa yılanı havaya kaldırdı.†† Aynı şekilde İnsanoğlu’nun da yukarı kaldırılması gerekir. ¹⁵O zaman O’na iman eden herkes ebedî hayata kavuşacak.”

¹⁶Allah dünyayı öyle çok sevdi ki, biricik semavî Oğlu’nu feda etti. Öyle ki, O’na iman eden helâk olmasın, ebedî hayata kavuşsun. ¹⁷Allah semavî Oğlu’nu dünyaya gönderdi. Amacı dünyayı yargılayıp mahkûm etmek değildir, dünyayı semavî Oğlu vasıtasıyla kurtarmaktır. ¹⁸Allah’ın semavî Oğlu’na iman eden mahkûm olmaz. Fakat O’na iman etmeyen şimdiden mahkûm olmuştur. Çünkü Allah’ın biricik semavî Oğlu’na iman etmemiştir. ¹⁹İnsanların mahkûm

olmalarının sebebi şudur: Nur dünyaya geldi, fakat insanlar nuru istemediler. Kötülük yaptıkları için karanlığı sevdi. ²⁰Kötülük yapmayı âdet edinen kişi nurdan nefret eder. Nura yaklaşmaz, çünkü nur onun yaptıklarını açığa çıkarır. ²¹Fakat hakikat yolundan giden herkes, amellerini Allah’a dayanarak işlediğini göstermek için nura gelir.

İsa Yahya’dan üstündür

²²İsa bundan sonra şakirtlerini yanına alıp Yahudiye diyarına gitti. Orada onlarla birlikte bir süre kaldı ve insanları vaftiz etti. ²³Bu sırada Yahya, Salim kasabasının yakınındaki Aynon köyünde insanları vaftiz ediyordu. Orada bol su vardı. İnsanlar vaftiz olmak için Yahya’ya gidiyorlardı. ²⁴Yahya henüz zindana atılmamıştı. ²⁵Onun şakirtlerinden birkaçı, temizlikle ilgili dini kaideler konusunda bir Yahudi’yle tartışmaya başladı. ²⁶Sonra Yahya’nın yanına geldiler; ona şöyle dediler: “Hocam, Şeria Irmağı’nın karşı kıyısında görüştüğün, kendisinden herkese söz ettiğin adam var ya, işte o kişi insanları vaftiz ediyor. Birçok insan da O’na gidiyor.”

²⁷Yahya onlara şu cevabı verdi: “Allah vermedikçe insan hiçbir şey alamaz. ²⁸Size, ‘Ben Mesih değilim. Allah beni sadece O’nun yolunu hazırlamak üzere gönderdi’ dediğime kendiniz şahitsiniz. ²⁹Gelin†† kime

****3:8 rüzgâr:** Metnin ana dili olan Grekçe’de, “rüzgâr” ve “ruh” diye çevrilen kelime aynıdır. Burada, ruhun tabiatını ifade etmek için rüzgâr kelimesi kullanılarak bir söz sanatı yapılmıştır.

††**3:14** Çölde yılanlar tarafından ısırılan İsrailoğulları ölmeye başladıklarında, Allah Musa Peygamber’e tunçtan bir yılan yapıp direğe asarak havaya kaldırmasını emretti. Tunç yılanı bakan herkes şifa buldu (bkz. Say. 21:4-9). İsa’nın yukarı kaldırılması, günahın bedelini ödemek üzere çarımha gerilmesini ifade eder.

††**3:29 Gelin:** İsa’ya iman ederek Allah’ın halkı olan insanları, yani müminler cemaatini ifade eden bir mecazdır.

aitse damat^{¶¶} odur. Sağdıç ise damada yardım eder ve onun gelişini dört gözle bekler. Damadın sesini işitip geldiğini görünce sevinir. İşte bu yüzden ben de şimdi seviniyorum. O geldiği için sevencim tamamlandı. ³⁰O yücelmeli, bense küçülmeliyim.”

Semadan gelen İsa herkesten üstündür

³¹Semadan gelen, herkesten üstündür. Dünyadan olan, dünyaya aittir. Dünyevi şeylerden söz eder. Fakat semadan gelen, herkesten üstündür. ³²O, gördüklerine ve işittiklerine şahitlik eder; fakat insanlar O'nun şahitliğini kabul etmez. ³³O'nun şahitliğine inanan, Allah'ın hakikati söylediğine mühür basmış olur. ³⁴Çünkü Allah'ın gönderdiği Kişi Allah'ın sözlerini nakleder. Allah O'na Ruh'u ölçüsüz verir. ³⁵Semavî Baba semavî Oğul'u sever. Her şeyi O'nun eline teslim etmiştir. ³⁶Semavî Oğul'a iman eden, ebedî hayata sahip olur. Fakat semavî Oğul'a itaat etmeyen, bu hayata sahip olamaz. Böyleleri Allah'ın gazabından kurtulamaz.

İsa ve Samiriyeli kadın

4 Ferisiler, İsa'nın Yahya'dan daha çok şakirt topladığını ve vaftiz ettiğini duydular. İsa Ferisilerin bunu duydıklarını öğrendi. ²Aslında İsa'nın kendisi değil, şakirtleri vaftiz ediyordu. ³İsa bunun üzerine Yahudiye'den ayrıldı; Celile bölgesine geri dönmek üzere yola çıktı. ⁴Ancak Celile'ye gitmek için Samiriye'den geçmesi

gerekliyordu. ⁵Samiriye'nin Sihar şehrine vardı. Sihar, Yakub'un^{§§} oğlu Yusuf'a vermiş olduğu tarlanın yakınındadır. ⁶Yakub'un kuyusu da burada bulunuyor. İsa yaptığı yolculuktan yorulmuştu; dinlenmek için kuyunun başına oturdu. Öğle vaktiydi. ⁷Samiriyeli* bir kadın su çekmek için kuyuya geldi.

İsa kadına, “Su ver içeyim” dedi. ⁸O sırada İsa'nın şakirtleri yiyecek almak için şehre gitmişlerdi.

⁹Kadın İsa'ya, “Sen Yahudi'sin bense Samiriyeli bir kadını” dedi, “Nasıl olur da benden su istersin?” Çünkü Yahudiler Samiriyelileri hakir görürlerdi.

¹⁰İsa şu cevabı verdi: “Allah'ın sana neler verebileceğinden haberin yok. Senden su isteyen kim olduğunu da bilmiyorsun. Eğer bilseydin benden dilerdin, ben de sana hayat suyunu verirdim.”

¹¹Kadın İsa'ya, “Efendim, kuyu derin, su çekecek kovan da yok. Hayat suyunu nereden bulacaksın?” ¹²Sen atamız Yakub'dan daha mı büyüksün? Bu kuyuyu bize o verdi. Hem kendisi hem oğulları hem de hayvanları bu kuyudan içtiler” dedi.

¹³İsa şöyle cevap verdi: “Bu kuyudan içen herkes yine susayacak. ¹⁴Fakat benim vereceğim sudan içen, asla susamayacak. Benim vereceğim su tükenmeyen bir pınardır. Ondan içen ebedî hayata kavuşur.”

¹⁵Kadın, “Efendim, bu suyu bana ver, bir daha ne susayayım, ne de su çekmek için buraya kadar geleyim” dedi.

¶¶3:29 **Damat:** Gelinin, yani müminler cemaatinin gerçek sahibi olan İsa Mesih'i, sağdıç ise Yahya'yı ifade eder.

§§4:5 **Yakub:** Diğer adıyla İsrail. İsrail halkının atasıdır (bkz. Yar.32:24-28). İsrail'in on iki aşireti Yakub'un on iki oğlunun soyundan gelir.

*4:7 **Samiriyeli:** Samiriye, Yahudiye'nin kuzeyinde bulunuyordu. Burada yaşayan Samiriyeliler, kısmen Yahudi soyundan gelmelerine ve Tevrat'ın buyruklarını yerine getirmelerine rağmen Yahudiyeliler tarafından İsrail halkından kabul edilmiyordu ve hor görülüyordu.

¹⁶ İsa, “Git kocanı çağır ve buraya gel” dedi.

¹⁷ Kadın, “Benim kocam yok” cevabını verdi.

İsa, “Kocam yok demekle doğruyu söyledin” dedi. ¹⁸ “Çünkü daha önce beş kocaya vardın, fakat şimdi birlikte yaşadığın adam kocan değil. Doğru söyledin.”

¹⁹ Bunun üzerine kadın, “Efendim, şimdi anladım ki, sen bir peygambersin” dedi. ²⁰ “Atalarımız Allah’a bu dağda ibadet ettiler. Fakat siz Yahudiler Allah’a Kudüs’te ibadet edilmeli diyorsunuz.”

²¹ İsa kadına, “Bana inan!” dedi, “Öyle bir saat geliyor ki, Allah’a ne Kudüs’te ne de bu dağda ibadet edeceksiniz. ²² Siz kime ibadet ettiğinizi bilmiyorsunuz. Oysa biz kime ibadet ettiğimizi biliyoruz. Çünkü kurtuluş Yahudilerdendir. ²³ Ama yürekte ibadet edenlerin, semavî Baba’ya ruhen ve hakikaten ibadet edecekleri saat geliyor. İşte o saat geldi. Semavî Babamız Allah insanların kendisine böyle ibadet etmesini istiyor. ²⁴ Allah ruhtur. Bu yüzden O’na ibadet edenler de ruhen ve hakikaten ibadet etmelidirler.”

²⁵ Kadın, “Mesih denilen Kurtarıcı’nın geleceğini biliyorum. O gelince bize her şeyi açıklayacak” dedi.

²⁶ Bunun üzerine İsa, “Seninle konuşan ben O’yum” dedi.

²⁷ Bu sırada İsa’nın şakirtleri geri geldi. İsa’nın bir kadınla konuştuğunu görünce şaşıldılar. Fakat hiçbiri kadına, “Ne istiyorsun?” ya da İsa’ya, “O kadınla neden konuşuyorsun?” demedi.

²⁸ Kadın su testisini orada bırakıp şehre döndü, önüne gelen herkese şöyle dedi: ²⁹ “Gelin, yaptığım her şeyi bana söyleyen adamı görün. Acaba o Mesih olabilir mi?” ³⁰ Bunun üzerine şehir halkı İsa’yı görmeye gitti.

³¹ Bu arada İsa’nın şakirtleri, “Hocam, bir şeyler ye!” diye yalvardılar.

³² İsa onlara, “Sizin hiç bilmediğiniz bir yemeğim var” dedi.

³³ Şakirtler birbirlerine, “Acaba biri O’na yemek mi getirdi?” diye sordular.

³⁴ İsa şöyle dedi: “Benim yemeğim, beni gönderenin isteğini yerine getirmek ve bana verdiği işi tamamlamaktır. ³⁵ Ekin ektiğinizde, ‘Ekinleri biçmeye daha dört ay var’ dersiniz, değil mi? Fakat ben size, başınızı kaldırın, tarlalara bakın diyorum. Ekinler sararmış, biçilmeye hazırdır. ³⁶ Eken ve biçen birlikte sevinirler diye biçen kişi şimdiden ücretini alır ve ebedî hayat için ürün toplar. ³⁷ ‘Biri eker, başkası biçer’ sözü bu bakımdan doğrudur. ³⁸ Ben sizi, emek vermediğiniz bir ürünü biçmeye gönderiyorum. Emeği başkaları verdi, sizse onların emeğine ortak olduk.”

³⁹ “Yaptığım her şeyi bana söyledi” diyerek İsa’ya şahitlik eden kadının sözleri sayesinde o şehirde birçok Samiriyeli İsa’ya iman etti. ⁴⁰ Bunlar İsa’ya gittiler, kendileriyle kalması için O’na yalvardılar. Bunun üzerine İsa orada iki gün kaldı. ⁴¹ O’nun sözlerini işiten daha birçok kişi iman etti.

⁴² Bu kişiler kadına, “Başlangıçta senin bize söylediklerin üzerine İsa’ya iman etmiştik. Fakat şimdi O’nu kendimiz işittiğimiz için iman ediyoruz. Artık O’nun hakikaten dünyanın Kurtarıcısı olduğunu biliyoruz” dediler.

İsa bir memurun oğluna şifa veriyor

(Matta 8:5-13; Luka 7:1-10)

⁴³ İki gün sonra İsa oradan ayrılıp Celile’ye gitti. ⁴⁴ Daha önce, peygamberlerin kendi memleketlerinde saygı görmediğini söylemişti. ⁴⁵ Celile’ye vardığında yöre halkı O’nu sevinçle karşıladı. Çünkü onlar da Fısıh Bayramı’nı Kudüs’te kutlamış ve İsa’nın orada yaptığı her şeyi görmüşlerdi.

⁴⁶ İsa Celile’nin Kana köyünü tekrar ziyaret etti. Daha önce bu köyde suyu

şaraba çevirmişti. Orada önemli bir saray memuru yaşardı; oğlu Kefarnahum şehrinde hasta yatıyordu. ⁴⁷ Memur, İsa'nın Yahudiye'den Celile'ye geldiğini duyunca kalkıp yanına gitti. Kendisiyle Kefarnahum'a gitmesi ve ölüm döşeğindeki oğlunu iyileştirmesi için yalvardı.

⁴⁸ İsa ona, "Sizler alâmetler ve harikalar görmedikçe bana iman etmeyeceksiniz" dedi.

⁴⁹ Saray memuru İsa'ya, "Efendim, ne olur çocuğum ölmeden yeti!" dedi.

⁵⁰ İsa ona, "Git, oğlun iyileşecek" dedi.

Adam İsa'nın sözüne güvendi ve evine döndü. ⁵¹ Daha yoldayken, köleleri adamı karşıladılar, "Oğlun iyileşti" diye haber verdiler.

⁵² Adam, "Oğlum ne zaman iyileşti?" diye sordu.

Köleleri, "Dün öğlen saat bir sularında ateşi düştü" dediler.

⁵³ Çocuğun babası bu saatin İsa'nın kendisine, "Oğlun iyileşecek" dediği saat olduğunu fark etti. Bunun üzerine hem kendisi hem de bütün ev halkı İsa'ya iman ettiler. ⁵⁴ Bu, İsa'nın Yahudiye'den Celile'ye döndükten sonra yaptığı ikinci alâmetti.

İsa havuzdaki kötürüme şifa veriyor

5 İsa bundan sonra Yahudilerin bir bayramı nedeniyle Kudüs'e gitti. ² Kudüs'te, Koyun Kapısı'nın yanında Aramice'de[†] Beytesta denilen beş eyvanlı bir havuz vardı. ³⁻⁴ Birçok kör, kötürüm ve felçli hasta bu eyvanların altında yatardı. ⁵ Orada yatanlar arasında otuz sekiz senedir hasta olan bir adam vardı. ⁶ İsa adamı gördü, uzun zamandan beri hasta olduğunu anladı. "İyileşmek ister misin?" diye sordu.

⁷ Adam İsa'ya, "Efendim, su çalkalandığında havuza inmeme yardımcı olacak kimse yok. Tam suya girecekken bir başkası benden önce giriyor" diye cevap verdi.

⁸ İsa, "Ayağa kalk! Şilteni topla ve yürü" dedi.

⁹ Adam o anda şifa buldu. Şiltesini toplayıp yürümeye başladı.

O gün Şabat Günü'ydü.[‡] ¹⁰ Bu olayı duyan Yahudi yetkililer İsa'nın şifa verdiği adama, "Bugün Şabat Günü, şilteni toplaman caiz değildir" dediler.

¹¹ Adam onlara şu cevabı verdi: "Bana şifa veren kişi, 'Şilteni topla ve yürü' dedi."

¹² Bunun üzerine Yahudi yetkililer adama, "Sana kim 'Şilteni topla ve yürü' dedi?" diye sordular.

¹³ Adam kendisine bunu söyleyenin kim olduğunu bilmiyordu. Orası kalabalıktı, İsa da onu iyileştirdikten sonra sessiz sedasız gitmişti. ¹⁴ Bu olaydan sonra İsa adamı mabette gördü. Ona, "Bak, iyileştin. Artık günah işleme, başına daha kötü bir şey gelmesin" dedi.

¹⁵ Adam oradan ayrıldı ve Yahudi yetkililerin yanına gitti. Onlara, kendisine İsa'nın şifa verdiğini söyledi.

¹⁶ Yahudiler Şabat Günü böyle işler yaptığı için İsa'yı sıkıştırmaya başladılar.

¹⁷ İsa onlara, "Semavî Babam hiç durmadan çalışıyor; ben de çalışıyorum" dedi.

¹⁸ Bunun üzerine Yahudi yetkililer İsa'yı öldürmeye daha çok azmettiler. Çünkü sadece Şabat Günü'yle ilgili emirleri çiğnemekle kalmamış, 'Allah Babam'dır' diyerek kendini Allah'la bir tutmuştu.

[†]5:2 **Aramice:** İbranice'ye benzeyen bu dil, İsa zamanında Yahudilerin konuşma diliydi.

[‡]5:9 **Şabat Günü:** Yahudilere göre haftanın yedinci günü olan Cumartesi günü. Allah, İsrail halkına Şabat Günü'nü dinlenerek ve kendisine ibadet ederek geçirmelerini emretmişti. Bu sebeple Yahudiler için mukaddes ve önemli bir gündür.

İsa Allah'ın yetkisine sahiptir

¹⁹ İsa, Yahudi yetkililere şöyle dedi: “Emin olun, semavî Oğul kendiliğinden hiçbir şey yapamaz. Ancak semavî Babası'ndan gördüğü işleri yapabilir. Semavî Baba ne yaparsa Oğul da aynıını yapar. ²⁰ Baba Oğul'u sever ve yaptığı her şeyi O'na gösterir. O'na bunlardan çok daha büyük işler gösterecektir. O zaman hepiniz şaşacaksınız. ²¹ Semavî Baba nasıl ölüleri diriltip hayat veriyorsa, semavî Oğul da dilediğine hayat verir. ²² Semavî Baba kimseyi yargılamaz. Bütün yargılama yetkisini semavî Oğul'a verdi. ²³ Bu sebeple semavî Baba'ya hürmet eden herkes Oğul'a da hürmet eder. Oğul'a hürmet etmeyen, O'nu göndermiş olan semavî Baba'ya da hürmet etmez.

²⁴ “Emin olun, söylediklerimi duyup beni gönderene iman eden, ebedî hayata sahip olur. Böyle biri asla cehenneme mahkûm olmaz; çünkü ölümden hayata geçmiştir. ²⁵ Emin olun, ölülerin de Allah'ın semavî Oğlu'nun sesini duyacakları ve duyanların ebedî hayata kavuşacakları saat geliyor, geldi bile. ²⁶ Semavî Baba nasıl hayatın kaynağıysa, Oğul'u da hayat kaynağı yaptı. ²⁷ O'na bütün insanları yargılama yetkisini verdi. Çünkü O İnsanoğlu'dur. ²⁸ Buna şaşmayın. Bütün ölülerin, mezarlarında O'nun sesini işitecekleri saat geliyor. ²⁹ O zaman hepsi mezarlarından çıkacaklar. İyilik yapmış olanlar ebediyen yaşamak, kötülük yapmış olanlarsa mahkûm olmak üzere dirilecekler. ³⁰ Ben kendiliğimden hiçbir şey yapamam. Allah'tan işittiğime göre hükmederim ve benim hükmüm adildir. Çünkü kendi isteğimi değil, beni gönderenin isteğini yerine getiririm.”

İsa kimliğini açıklıyor

³¹ “Eğer kendim için şahitlik edersem şahitliğim geçerli olmaz. ³² Ancak benim için şahitlik eden başka biri vardır. O'nun benim için ettiği şahitlik geçerlidir. ³³ Siz Yahya'ya adamlar gönderdiniz, o da size hakikati söyledi. ³⁴ Bunları size, insanların şahitliğine dayandığım için değil, günahlarınızdan kurtulasınız diye söylüyorum. ³⁵ Yahya yanan ve ışık saçan bir çıra gibiydi. Bir süre için onun ışığıyla sevindiniz. ³⁶ Ama benim şahitliğim Yahya'nunkinden daha büyüktür. Tamamlamam için semavî Babam'ın bana verdiği işler var; yapmakta olduğum bu işler beni semavî Baba'mın gönderdiğine şahitlik ediyor. ³⁷ Beni gönderen semavî Babam da benim için şahitlik etmektedir. Fakat siz O'nun sesini hiçbir zaman duymadınız. Neye benzediğini de bilmiyorsunuz. ³⁸ Beni semavî Baba gönderdi. Fakat bana iman etmediğiniz için O'nun kelâmı içinizde yaşamıyor. ³⁹ Mukaddes yazıları dikkatle araştırıyorsunuz; çünkü size ebedî hayat vereceğini düşünüyorsunuz. Aynı mukaddes yazılar bana da şahitlik ediyor! ⁴⁰ Ama siz ebedî hayata kavuşmak için bana gelmek istemiyorsunuz.

⁴¹ “Sizin ya da başka bir insanın övgüsünü istemiyorum. ⁴² Fakat sizi bilirim, içinizde Allah sevgisi yoktur. ⁴³ Semavî Babam'ın adına geldim, yine de beni kabul etmiyorsunuz. Oysa başka biri kendi adına gelse, onu kabul edersiniz! ⁴⁴ Birbirinizden övgü kabul ediyor, fakat tek olan Allah'ın övgüsünü kazanmaya çalışmıyorsunuz. Bu durumda nasıl iman edebilirsiniz? ⁴⁵ Sizi semavî Baba'nın huzurunda suçlayacağımı sanmayın. Sizi suçlayacak olan, umut bağladığınız Musa'dır. ⁴⁶ Musa'ya iman etseydiniz bana da iman ederdiniz. Çünkü o benim hakkımda yazdı.

⁴⁷Fakat onun yazdıklarına iman etmezseniz benim sözlerime nasıl iman edeceksiniz?”

İsa beş binden fazla kişiyi doyuruyor

(*Matta 14:13-21; Markos 6:30-44; Luka 9:10-17*)

6 İsa bundan sonra Celile Gölü'nün, yani Taberiye Gölü'nün karşı yakasına geçti. ²Büyük bir kalabalık peşinden gidiyordu. Çünkü gösterdiği alâmetlere, yaptığı şifa mucizelerine şahit olmuşlardı. ³İsa yüksek bir tepeye çıktı; şakirtleriyle birlikte yamaca oturdu. ⁴Yahudilerin Fısıh Bayramı yaklaşıyordu.

⁵İsa başını kaldırıp etrafına baktı, büyük bir kalabalığın kendisine doğru geldiğini gördü. Filipus'a, "Bütün bu insanları doyurmaya yetecek ekmeği nereden bulacağız?" diye sordu. ⁶İsa bu soruyu, Filipus'u imtilan etmek için sormuştu. Kendisi ne yapacağını biliyordu.

⁷Filipus İsa'ya şöyle cevap verdi: "İki yüz dinarlık^f ekmeğe bile her birinin birer lokma yemesine yetmez!"

⁸Simun Petrus'un kardeşi ve İsa'nın şakirdi olan Andreas şöyle dedi: ⁹"Şurada beş arpa ekmeğiyle iki balığı olan bir çocuk var. Fakat bunlar bu kadar insana yetmez ki!"

¹⁰İsa onlara, "Herkes oturmasını söyleyin" dedi.

Orası çayırılık bir bölgeydi. Böylece herkes yere oturdu. Sadece erkeklerin sayısı yaklaşık beş bin kadardı.

¹¹İsa ekmekleri alıp Allah'a şükretti. Sonra oturmuş yemek bekleyen insanlara dağıttı. Aynı şekilde balıklardan da istedikleri kadar verdi. ¹²Herkes doyasıya yedi. İsa şakirtlerine, "Artakalan

balık ve ekmeğin parçalarını toplayın. Hiçbir şey ziyan olmasın" dedi.

¹³Bunun üzerine şakirtler artakalanları topladılar. İnsanlar yemeye başladıklarında sadece beş arpa ekmeği vardı. Ancak şakirtler, herkes yedikten sonra artakalan parçalarla on iki sepet doldurdular. ¹⁴Halk İsa'nın yaptığı bu alâmeti gördükten sonra, "Dünyaya gelecek olan peygamber[§] hakikaten budur" dedi.

¹⁵İsa, halkın gelip kendisini zorla kral ilan edeceğini biliyordu. Bu yüzden oradan ayrıldı, tek başına yine tepeye çekildi.

İsa suyun üzerinde yürüyor

(*Matta 14:22-27; Markos 6:45-52*)

¹⁶Akşam olunca İsa'nın şakirtleri göl kıyısına indiler. ¹⁷Hava kararmıştı, İsa henüz yanlarına gelmemişti. Bir tekneye bindiler, gölün karşı yakasındaki Kefarnahum şehrine doğru yol almaya başladılar. ¹⁸Şiddetli bir rüzgâr esiyordu, gölde dalgalar giderek büyüdü. ¹⁹Yaklaşık beş kilometre kürek çektikten sonra İsa'nın gölün üzerinde yürüterek tekneye yaklaştığını gördüler, korkuya kapıldılar. ²⁰İsa onlara, "Korkmayın, benim!" diye seslendi. ²¹Bunun üzerine şakirtler İsa'yı sevinçle tekneye aldılar. Tekne hemen o anda gitmek istedikleri kıyıya ulaştı.

Halk İsa'yı arıyor

²²Gölün karşı yakasında kalan halk ertesi gün, önceden kıyıda tek bir tekne bulunduğunu hatırladı. İsa'nın şakirtleriyle birlikte o tekneye binmediğini, şakirtlerinin O'nsuz gittiğini anladı. ²³Önceki gün İsa'nın şükretmesinin ardından yemek yedikleri

^f**6:7 İki yüz dinar:** O çağda bir işçinin yevmiyesi bir dinardı.

[§]**6:14 Peygamber:** Halk burada muhtemelen Allah'ın Musa'ya vaat ettiği peygamberden bahsetmektedir (bkz. Yasanın Tekrarı 18:15-19).

yerin yakınına, Taberiye şehrinden gelen başka tekneler yanaştı. ²⁴ İsa'nın ve şakirtlerinin orada olmadığını görünce o teknelere bindiler, İsa'yı aramak üzere Kefarnahum'a gittiler.

Hayat ekmeği

²⁵ Halk İsa'yı gölün karşı yakasında buldu. O'na, "Hocam, buraya ne zaman geldin?" diye sordular.

²⁶ İsa şu cevabı verdi: "Size doğrusunu söyleyeyim, yaptığım alâmetleri gördüğünüz için değil, yemek yiyip doyduğunuz için beni arıyorsunuz. ²⁷ Yok olup giden dünyevî yiyecek için değil, ebedî hayat sağlayan yiyecek için çalışın. Bunu size İnsan oğlu olarak ben vereceğim. Çünkü semavî Baba Allah bana bu yetkiyi verdi."

²⁸ Halk İsa'ya sordu: "Ne yapmalıyız? Allah'ın bizden beklediği ameller nedir?"

²⁹ İsa cevap verdi: "Allah'ın sizden beklediği amel, O'nun gönderdiği kişiye iman etmenizdir."

³⁰ Bunun üzerine halk şöyle dedi: "Sana iman etmemiz için bize nasıl bir alâmet göstereceksin? Ne yapacaksın? ³¹ Atalarımız çölde man** yediler. Zebur'da yazılmış olduğu gibi, 'Yemeleri için onlara gökten ekmeği verdi.'"^{††}

³² İsa onlara dedi ki, "Emin olun, o gün gökten ekmeği Musa vermedi. Gökten hakiki ekmeği semavî Babam verir. ³³ Allah'ın ekmeği, semadan inen ve dünyaya hayat veren ekmeğidir."

³⁴ O zaman İsa'ya, "Efendimiz, bize her zaman bu ekmeği ver" dediler.

³⁵ İsa onlara şöyle dedi: "Hayat veren ekmeği Ben'im. Bana gelen asla acıkmaz, bana iman eden asla susamaz.

³⁶ Ama size söyledim, beni ve yaptığım alâmetleri gördünüz, yine de iman etmiyorsunuz. ³⁷ Semavî Babam'ın bana verdiği herkes bana gelecek, bana geleni asla geri çevirmem. ³⁸ Çünkü ben kendi isteğimi değil, beni gönderen Allah'ın isteğini yerine getirmek için semadan indim. ³⁹ Beni gönderenin isteği, bana vermiş olduğu insanların hiçbirini kaybetmemem, Kıyamet gününde hepsini diriltmemdir. ⁴⁰ Çünkü semavî Babam'ın isteği, semavî Oğul'u gören ve O'na iman eden herkesin ebedî hayata kavuşmasıdır. Böylelerini Kıyamet gününde dirilteceğim."

⁴¹ "Gökten inmiş olan ekmeği Ben'im" dediği için oradaki Yahudiler İsa'ya karşı söylenmeye başladılar. ⁴² "Yusuf'un oğlu İsa değil mi bu? Annesini de babasını da tanıyoruz. Şimdi nasıl oluyor da, gökten indiğini söylüyor?" dediler.

⁴³ İsa onlara şöyle cevap verdi: "Kendi aranızda söylenmeyi bırakın. ⁴⁴ Beni gönderen semavî Babam bir kimsenin kalbini bana döndürmedikçe o kimse bana gelemez. Bana gelenleri Kıyamet gününde dirilteceğim. ⁴⁵ Peygamberlerin kitaplarında şöyle yazılıdır: 'Allah hepsini hidayete erdirecektir.'^{‡‡} Semavî Baba'yı işiten ve hidayete eren herkes bana gelir. ⁴⁶ Bu, bir kimsenin semavî Baba'yı gördüğü anlamına gelmez. Semavî Baba'yı sadece Allah'tan gelen görmüştür. ⁴⁷ Emin olun, iman edenin ebedî hayatı vardır. ⁴⁸ Hayat veren ekmeği Ben'im. ⁴⁹ Atalarınız çölde man yemelerine rağmen öldüler. ⁵⁰ Ama semadan inen öyle bir ekmeği var ki, ondan yiyen ölmeyecek. ⁵¹ Semadan inmiş olan hayat ekmeği Ben'im. Bu ekmeğten

**6:31 man: İsrail halkının çölde dolaştığı 40 sene boyunca, Allah onlara gökten "man" denen özel bir yiyecek yağdırmıştı (bkz. Mısır'dan Çıkış16:4-36).

††6:31 Mezmur 78:24.

‡‡6:45 Yeşaya 54:13.

yiye ebediyen yaşayacaktır. Vereceğim ekmek benim kendi bedenimdir. İnsanlar bunun sayesinde ebedî hayata kavuşacaklar.”

⁵² Bu sözler üzerine Yahudiler kendi aralarında tartışmaya başladılar. “Bu adam yememiz için bedenini bize nasıl verebilir?” dediler.

⁵³ İsa onlara şöyle dedi: “Emin olun, İnsanoğlu'nun bedenini yemeden ve kanını içmeden ebedî hayata sahip olamazsınız. ⁵⁴ Bedenimi yiyip kanımı içen kişi ebedî hayata kavuşur. Ben onu Kıyamet gününde dirilteceğim.

⁵⁵ Benim bedenim hakiki yiyecektir; kanım da hakiki içecektir. ⁵⁶ Bedenimi yiyip kanımı içen benim sayemde yaşar, ben de onun hayatında yaşarım.

⁵⁷ Beni gönderen, ezelden beri hayat kaynağı olan semavî Baba Allah'tır. Ben O'nun sayesinde yaşarım. İşte benim bedenimden yiye de benim sayemde ebediyen yaşayacaktır. ⁵⁸ Semadan inmiş olan ekmek budur. Atalarınızın çölde yediği man gibi değildir. Onlar man yemelerine rağmen öldüler. Oysa bu ekmeği yiye ebediyen yaşayacaktır.”

⁵⁹ İsa bu sözleri, Kefarnahum'daki havrada vazederken söyledi.

Birçok şakirt İsa'yı terk ediyor

⁶⁰ İsa'nın bu sözlerini duyan birçok şakirt, “Bu sözler çok ağır. Bunları kim kabul edebilir?” dedi.

⁶¹ İsa söylediği sözler karşısında şakirtlerinin yakındığını anladı ve şöyle dedi: “Sözlerim sizi şaşırttı mı?

⁶² Peki ya İnsanoğlu'nun önceden bulunduğu semaya çıktığını görerseniz ne yapacaksınız? ⁶³ Hayat veren,

Mukaddes Ruh'tur. Bedenin bunda payı yoktur. Size söylediğim sözler Allah'ın hayat veren Ruhu'ndandır. ⁶⁴ Ama aranızda iman etmeyenler var.” İsa kimlerin iman etmediğini ve kendisine kimin ihanet edeceğini en başından beri biliyordu. ⁶⁵ “Size, ‘Semavî Babam'ın bana sevk etmediği hiç kimse bana gelemez’ dememin sebebi budur” dedi.

⁶⁶ İsa'nın bu sözleri üzerine şakirtlerin birçoğu O'nu terk etti ve O'nu izlemekten vazgeçti. ⁶⁷ O zaman İsa on iki havarisine, “Siz de mi beni terk etmek istiyorsunuz?” diye sordu.

⁶⁸ Simun Petrus şu cevabı verdi: “Efendimiz, biz kime gidebiliriz? Ebedî hayat veren sözler sendedir. ⁶⁹ Sana iman ediyoruz. Şu kanaate vardık, sen Allah'ın mukaddes Elçisi'sin.”

⁷⁰ İsa şöyle karşılık verdi: “Siz on iki havariyi ben seçmedim mi? Buna rağmen içinizden biri İblis'tendir!” ⁷¹ İsa, Simun İskariyot'un oğlu Yahuda'dan söz ediyordu. Yahuda, on iki havariden biri olduğu halde İsa'ya ihanet edecekti.

İsa ve kardeşleri

7 Bundan sonra İsa Celile bölgesinde dolaşmaya başladı. Yahudi önderler O'nu öldürmeyi tasarladıklarından Ötürü Yahudiye bölgesinde dolaşmak istemiyordu. ² Yahudilerin Çardak Bayramı⁴ yaklaşmıştı. ³ Bu yüzden kardeşleri İsa'ya, “Buradan ayrıl, Yahudiye'ye git. O zaman oradaki şakirtlerin de senin yaptığın âlâmetlere şahit olur. ⁴ Kendini herkese tanıtmak isteyen biri yaptıklarını gizlemez. Madem bu âlâmetleri yapıyorsun, kendini dünyaya göster!” dediler.

7:2 Çardak Bayramı: Allah, çölde dolaştıkları kırk sene boyunca İsrail halkını korumuş ve bütün ihtiyaçlarını karşılamıştı. Yahudiler, yapmış olduğu iyilikleri anmak için Allah'ın emri üzerine bir hafta boyunca çardaklar kurup içinde oturur ve bu zamanı Çardak Bayramı olarak kutlar (bkz. Mısır'dan Çıkış 23:16; 34:22; Levililer 23:33-36, 39-43).

⁵ Kendi kardeşleri bile İsa'ya inanmıyordu.

⁶ İsa onlara şöyle dedi: "Benim zamanım daha gelmedi. Fakat sizin için her zaman uygundur. ⁷ Dünya sizden nefret etmez. Fakat benden nefret ediyor. Çünkü ben insanlara, yaptıklarının kötü olduğunu söylüyorum. ⁸ Siz bayramı kutlamaya gidin. Ben gelmeyeceğim. Çünkü benim zamanım daha gelmedi."

⁹ İsa bu sözleri söyledi ve Celile bölgesinde kaldı.

¹⁰ Kardeşleri bayramı kutlamaya gitti. Peşlerinden İsa da yola çıktı; alenen değil, gizlice Kudüs'e gitti. ¹¹ Yahudi önderler bayram kutlamaları sırasında İsa'yı aradılar, "O adam nerede?" diye sordular.

¹² Halk arasında İsa hakkında birçok söylenti dolaşıyordu. İçlerinden bazıları, "İyi adamdır" derken bazıları, "Hayır, halkı saptırıyor" dedi.

¹³ Ancak halk Yahudi önderlerden korktuğu için hiç kimse İsa hakkında açıkça konuşmadı.

İsa Yahudiye'de vazediıyor

¹⁴ Bayramın yarısı geçmişti. İsa mabede gitti, vazetmeye başladı.

¹⁵ Yahudi önderler hayret içinde kaldı; "Bu adamın hiç tahsili yok, nasıl bu kadar çok şey biliyor?" dediler.

¹⁶ İsa şöyle cevap verdi: "Vazettiklerim bana ait değil, beni gönderene aittir. ¹⁷ Allah'ın isteğini yerine getirmek isteyen, vazettiklerimin Allah'tan mı olduğunu yoksa kendi adıma mı konuştuğumu bilecektir. ¹⁸ Kendi adına konuşan, kendini yüceltir. Ancak kendini göndereni yücelten doğru ve adildir. ¹⁹ Musa size Tevrat'ı vermedi mi? Fakat hiçbiriniz Tevrat'a itaat etmiyorsunuz. Beni neden öldürmek istiyorsunuz?"

²⁰ Halk, "Seni cin çarpmış! Seni öldürmek isteyen de kim?" dedi.

²¹ İsa şöyle cevap verdi: "Ben bir alâmet yaptım, hepimiz şaşkına döndünüz. ²² Musa Tevrat'ta oğullarınızı sünnet etmenizi emretti. Bu yüzden insanları Şabat Günü'nde bile sünnet edersiniz. Aslında bu Musa'dan değil, atalarınızdan kalma bir gelenektir. ²³ Tevrat'ın sünnetle ilgili emrini bozmamak için çocuklarınızı Şabat Günü bile sünnet edersiniz; öyleyse birine Şabat Günü şifa verdim diye neden kızılıyorsunuz? ²⁴ Dış görünüşe göre hükmetmeyin. Adil olun, hakikate göre hükmedin."

İsa, Mesih midir?

²⁵ Kudüs'lü bazı Yahudiler, "Öldürmek istedikleri adam bu değil mi?" dediler. ²⁶ "Bakın, açıkça konuşuyor, O'na hiçbir şey demiyorlar. Acaba önderler O'nun hakikaten Mesih olduğuna mı kanaat getirdiler? ²⁷ Biz bu adamın nereden geldiğini biliyoruz. Oysa Mesih geldiğinde hiç kimse O'nun nereden geldiğini bilmeyecek."

²⁸ İsa o sırada mabette vaaz etmeye devam ediyordu. Yüksek sesle şöyle dedi: "Beni tanıyorsunuz. Nereden geldiğimi de biliyorsunuz. Ben kendiliğimden gelmedim. Beni semavî Babam gönderdi. O, itimada lâyık olan Allah'tır. Siz O'nu tanımıyorsunuz. ²⁹ Ben O'nu tanırım. Çünkü ben O'ndamım. Beni O gönderdi."

³⁰ Bunun üzerine O'nu yakalamak istediler. Fakat hiç kimse O'na elini bile süremedi. Çünkü O'nun zamanı henüz gelmemişti. ³¹ Halktan birçok kişi O'na iman etti. Şöyle diyorlardı: "Mesih gelince bu adamın yaptıklarından daha mı çok alâmet yapacak?"

Yahudi önderlerin tavrı

³² Ferisiler halkın İsa hakkında bu şekilde fısıldaştığını duydular. Başrahipler

ve Ferisiler mabet muhafızlarını O'nu yakalamaya gönderdiler.

³³ Bu sırada İsa etrafındakilere şöyle dedi: “Kısa bir süre daha sizinleyim. Sonra beni gönderen semavî Babam’ın yanına döneceğim. ³⁴ O zaman beni arasanız bile bulamayacaksınız. Çünkü siz benim bulunduğum yere gelemezsiniz.”

³⁵ Yahudi önderler kendi aralarında şöyle konuştular: “Onu bulamayacağız da ne demek? Nereye gidecek ki? Acaba diğer halklar arasında yaşayan Yahudilere mi gidecek? Yoksa gidip Greklere mi vazedecek? ³⁶ ‘Beni arasanız bile bulamayacaksınız. Benim bulunduğum yere siz gelemezsiniz’ diyor. Ne demek istiyor?”

İsa Mukaddes Ruh’tan söz ediyor

³⁷ Bayramın son ve en önemli günü İsa ayağa kalkıp yüksek sesle şöyle dedi: “Bir kimse susamışsa bana gelsin, içsin. ³⁸ Tevrat’ta yazılmış olduğu gibi, bana iman edenin içinden hayat veren su ırmakları akacaktır.”^{§§}

³⁹ Bunu, kendisine iman edenlerin kavuşacağı Mukaddes Ruh’la ilgili olarak söylüyordu. Mukaddes Ruh henüz verilmemişti. Çünkü İsa henüz ölmemişti, dirilip arşa yükselmemişti.

Halk İsa hakkında tartışıyor

⁴⁰ Halktan bazıları bu sözleri duyunca, “Bu adam hakikaten beklediğimiz peygamberdir” dediler.

⁴¹ Bazılarıysa, “Bu adam Mesih’tir” dedi.

Başkaları, “Hayır, Mesih Celile’den gelmeyecek!” dediler. ⁴² “Tevrat’ta Mesih’in Davud’un soyundan olacağı ve Davud’un yaşadığı Beytlehem şehriden çıkacağı yazılı değil mi?” ⁴³ Böylece halk İsa yüzünden ikiye bölündü.

⁴⁴ Bazıları O’nu yakalamak istediler. Ancak hiç kimse O’na el süremedi.

Yahudi önderler iman etmiyor

⁴⁵ Mabet muhafızları geri döndüklerinde başrahipler ve Ferisiler onlara, “O’nu neden getirmediğiniz?” diye sordular.

⁴⁶ Muhafızlar, “Şimdiye kadar hiç kimse bu adam gibi konuşmadı!” diye cevap verdiler.

⁴⁷ O zaman Ferisiler şöyle dedi: “Ne oldu? Yoksa sizi de mi kandırdı? ⁴⁸ Önderlerden veya Ferisilerden hiç O’na iman eden oldu mu? ⁴⁹ Ama bu halk Tevrat’ı bilmiyor; Allah’ın lâneti altındadır!”

⁵⁰ İçlerinden biri, daha önce İsa’yla görüşmüş olan Nikodim, ⁵¹ “Tevrat’a göre bir adamı dinlemeden, ne yaptığını öğrenmeden hakkında hüküm verilir mi?” diye sordu.

⁵² Önderler Nikodim’e şöyle cevap verdi: “Yoksa sen de mi Celile’densin? Git Tevrat’ı araştır. Celile’den hiçbir peygamber çıkmadığını göreceksin.”

⁵³ Bundan sonra herkes evine gitti.

Zinada yakalanan kadın

8 İsa ise Zeytin Dağı’na gitti. ² Ertesi sabah erkenden yine mabede döndü. Cemaat toplanınca kalkıp vaaz etmeye başladı. ³ Din âlimleri ve Ferisiler, zina eden bir kadını getirdiler, orta yere çıkarıp İsa’ya şöyle sordular: ⁴ “Hoca, bu kadın zina ederken suçüstü yakalandı. ⁵ Musa Tevrat’ta böylelerini taşıyarak öldürmemizi emrediyor. Sen ne diyorsun?” ⁶ Bu soruyu İsa’yı zor duruma düşürmek için sormuşlardı. O’nu suçlayacak bir bahane arıyorlardı.

İsa yere eğildi ve parmağıyla toprağa bir şeyler yazmaya başladı. ⁷ Yahudi önderler aynı soruyu durmadan tekrar-

ladılar. Bunun üzerine İsa doğruldu ve şöyle dedi: “Aranızda günah işlememiş biri varsa ilk taşı o atsin!”

⁸ Ardından yine yere eğildi, toprağa yazmaya devam etti. ⁹ Din âlimleri ile Ferisiler bu sözü duyunca, en yaşlılarından başlayarak bir bir orayı terk ettiler, İsa’yı yalnız bıraktılar. Kadın orta yerde kalakaldı. ¹⁰ İsa tekrar doğruldu ve kadına, “Diğerleri nerede? Seni mahkûm eden olmadı mı?” diye sordu.

¹¹ Kadın, “Hayır, Efendim” dedi.

Bunun üzerine İsa, “Ben de seni mahkûm etmiyorum. Git ve artık günah işleme” dedi.

Dünyanın ışığı

¹² Bundan sonra İsa yeniden halka vaaz etmeye başladı; şöyle dedi: “Ben dünyanın ışığıyım. Peşimden gelen asla karanlıkta kalmaz, hayat veren ışığa kavuşur.”

¹³ Ancak Ferisiler İsa’ya, “Sen kendi kendine şahitlik ediyorsun. Şahitliğin kabul edilmez”^{*} dediler.

¹⁴ İsa onlara şöyle cevap verdi: “Kendi kendime şahitlik etsem bile şahitliğim doğrudur. Çünkü nereden geldiğimi ve nereye gideceğimi biliyorum. Fakat siz benim nereden geldiğimi ve nereye gideceğimi bilmiyorsunuz. ¹⁵ Siz insan aklıyla hüküm veriyorsunuz. Ben kimseye hükmetmem. ¹⁶ Ama hükmetsem bile benim hükmüm doğrudur. Çünkü ben yalnız değilim. Ben ve beni gönderen semavî Baba birlikte hükmederiz. ¹⁷ Allah Tevrat’ta açıkça emretti, iki şahit yeterlidir. ¹⁸ Ben kendime şahitlik ediyorum, bu bir; beni gönderen semavî Baba da bana şahitlik ediyor, bu da iki.”

¹⁹ O zaman İsa’ya, “Peki baban nerede?” diye sordular.

İsa şu cevabı verdi: “Siz ne beni ne de semavî Babam’ı tanırırsınız. Eğer beni tanısaydınız, semavî Babam’ı da tanırdınız.”

²⁰ İsa bu sözleri mabet alanında vaaz ederken, başışların toplandığı yerin yanında söyledi. Ancak hiç kimse O’nu yakalamaya kalkmadı. Çünkü henüz yakalanacağı saat gelmemişti.

Dünyevî insanlar İsa’yı anlamıyor

²¹ İsa cemaate şöyle seslendi: “Ben aranızdan ayrılacağım. Beni arayacaksınız, fakat günah içinde öleceksiniz. Siz benim gideceğim yere gelemezsiniz.”

²² Bunun üzerine Yahudi önderler birbirlerine sordular, “Acaba kendini mi öldürecek? Bu yüzden mi ‘Benim gideceğim yere siz gelemezsiniz’ diyor?”

²³ İsa şöyle devam etti: “Siz aşağıdansınız, bense yukarıdanım. Siz bu dünyaya aitsiniz, bense bu dünyaya ait değilim. ²⁴ Bu yüzden ‘günah içinde öleceksiniz’ dedim. Ben ezelden beri varım. Buna iman etmezseniz, günahlarınız bağışlanmadan öleceksiniz.”

²⁵ O’na, “Peki sen kimsin?” diye sordular.

İsa şöyle cevap verdi: “En başından beri size ne dediysem O’yum. ²⁶ Sizinle ilgili söyleyebileceğim çok şey var, sizi birçok konuda mahkûm edebilirim; fakat etmeyeceğim. Çünkü ben insanlara sadece beni gönderenden duyduklarımı iletiyorum. O yalnız hakikati söyler.”

²⁷ İsa’nın kendilerine Allah’tan söz ettiğini anlamadılar. ²⁸ Bunun için onlara açıkça şöyle dedi: “Beni yukarı kaldırdığınız[†] zaman

^{*}8:13 Tevrat’a göre, bir olayın doğruluğunu ispat etmek için en az iki şahidin ifadesine başvurulurdu. Ferisiler burada, İsa’nın kendi kendine şahitlik ettiğini, bu yüzden başka şahitlere ihtiyacı olduğunu söylemektedir.

[†]8:28 İsa’nın yukarı kaldırılması, bütün dünyanın günahlarının bedelini ödemek üzere çarmıha gerilmesini ifade eder.

anlayacaksınız ki İnsanoğlu Ben'im. Hiçbir şeyi kendiliğimden yapmam, semavî Babam'ın bana öğrettiği gibi konuşurum. ²⁹Beni gönderen semavî Babam beni destekler. Ben daima O'nu hoşnut edeni yaparım. Bu yüzden beni desteksiz bırakmadı."

³⁰İsa'nın bu sözlerini duyan birçok kişi O'na iman etti.

Hakikat insanı hür kılar

³¹İsa kendisine iman eden Yahudilere şöyle dedi: "Benim sözüme itaat ederseniz hakikaten şakirtlerim olursunuz. ³²Hakikati bileceksiniz ve hakikat sizi hür kılacak."

³³Yahudiler İsa'ya, "Biz İbrahim'in soyundanız, hiçbir zaman kimsenin kölesi olmadık. Nasıl olur da hür kalacağımızı söylersin?" dediler.

³⁴İsa şöyle cevap verdi: "Emin olun ki, günah işleyen, günahın kölesidir. ³⁵Hiçbir köle, ev halkının üyesi değildir. Fakat oğul, ailenin ebedî üyesidir. ³⁶Bu sebeple Oğul sizi hür kılar, gerçekten hür olursunuz. ³⁷İbrahim'in soyundan geldiğinizi biliyorum. Buna rağmen beni öldürmek istiyorsunuz. Çünkü kalbinizde sözüme yer vermiyorsunuz. ³⁸Ben size semavî Babam'ın huzurunda gördüklerimi anlatıyorum, size babanızdan duyduklarınızı yapıyorsunuz."

³⁹Yahudiler İsa'ya, "Bizim babamız İbrahim'dir" diye cevap verdiler.

İsa onlara şöyle dedi: "Eğer gerçekten İbrahim'in evlâtları olsaydınız, İbrahim gibi davranırdınız. ⁴⁰Oysa şimdi beni, Allah'ın emrettiği hakikati size bildiren kişiyi öldürmeye kalkıyorsunuz. İbrahim böyle yapmadı. ⁴¹Siz babanızın yaptığını yapıyorsunuz."

Bunun üzerine İsa'ya, "Biz gayrimeşru çocuklar değiliz! Bizim tek bir babamız var, o da Allah'tır" dediler.

⁴²İsa şöyle karşılık verdi: "Eğer Allah babanız olsaydı, beni severdiniz. Çünkü ben Allah'tan geldim ve şimdi buradayım. Ben kendiliğimden gelmedim, beni O gönderdi. ⁴³Söylediklerimi neden anlamıyorsunuz? Çünkü sözümlü dinlemeye tahammül edemiyorsunuz. ⁴⁴Sizin babanız İblis'tir, ona aitsiniz ve onun arzularını yerine getirmek istiyorsunuz. O başlangıçtan beri katildir. Hakikate daima karşı çıkmıştır, çünkü hakikatten mahrumdur. Yalan söylemekten zevk alır. Çünkü yalancıdır, yalanın babasıdır. ⁴⁵Ama ben hakikati söylediğim için bana inanmıyorsunuz. ⁴⁶Aranızda kim benim günah işlediğimi ispat edebilir? Hakikati söylüyorsam, neden bana inanmıyorsunuz? ⁴⁷Allah'tan olan kişi Allah'ın sözlerini dinler. Sizse dinlemiyorsunuz, çünkü Allah'tan değilsiniz."

İsa İbrahim'den büyüktür

⁴⁸Yahudiler İsa'ya şöyle cevap verdiler: "Cin çarpmış bir Samiriyeli olduğunu söylemekte haksız mıyız?"

⁴⁹İsa onlara şöyle dedi: "Beni cin çarpmadı. Ben yaptıklarımla semavî Babam'ı onurlandırıyorum, fakat siz beni aşağılıyorsunuz. ⁵⁰Ben kendimi yüceltmeye çalışmıyorum. Beni yüceltmek isteyen biri vardır ve asıl yargıç O'dur. ⁵¹Emin olun, bir kimse sözüme itaat ederse ölümü asla tatmayacaktır."

⁵²Yahudiler şöyle karşılık verdi: "Artık seni cin çarptığına eminiz! İbrahim de, peygamberlerin hepsi de öldüler. Fakat sen, 'Bir kimse sözüme itaat ederse ölümü asla tatmayacaktır' diyorsun. ⁵³Sen babamız İbrahim'den daha mı büyüksün? İbrahim de, peygamberler de öldüler. Sen kendini ne sanıyorsun?"

⁵⁴İsa şöyle dedi: "Eğer ben kendimi yüceltirsem bunun hiçbir kıymeti olmaz.

Beni yücelten, Allahımız dediğiniz semavî Babam'dır. ⁵⁵Siz O'nu tanıyorsunuz, fakat ben tanıyorum. Eğer O'nu tanıyordum dersem, sizin gibi yalancı olurum. Fakat ben O'nu tanıyorum ve sözüne itaat ediyorum. ⁵⁶Atanız İbrahim benim geleceğim günü göreceği için sevinip coştı. Gördü ve sevindi.”

⁵⁷Yahudi önderler İsa'ya, “Sen ne diyorsun? Daha elli yaşında bile değilsin; İbrahim'i gördüğünü mü söylüyorsun?” dediler.

⁵⁸İsa onlara şöyle dedi: “Emin olun ben, İbrahim daha doğmadan vardım, ezelden beri varım.”

⁵⁹Yahudi önderler bu sözler üzerine O'nu taşlamak için yerden taş aldılar. Fakat İsa gizlenip mabet alanından çıktı.

İsa kör doğmuş adamın gözlerini açıyor

9 İsa yolda yürürken doğuştan kör olan bir adam gördü. ²Şakirtleri O'na şunu sordular: “Hocam, bu adam niçin kör doğdu? Buna kimin günahı sebep oldu? Kendisinin mi, yoksa anne babasının mı?”³

³İsa onlara şöyle cevap verdi: “Ne kendisi, ne de anne babası günah işledi. Allah'ın kudreti onun hayatında görülsün diye kör doğdu. ⁴Beni gönderen Allah'ın işlerini vakit gündüzken yapmalıyız. Gece olunca hiç kimse çalışmaz. ⁵Bu dünyada olduğum sürece, dünyanın ışığı Ben'im.”

⁶İsa bunları söyledikten sonra yere tükürdü, tükürüğüyle biraz çamur yaptı, doğuştan kör adamın gözlerine sürdü. ⁷Sonra ona, “Git, Şiloah Havuzu'nda yıkan” dedi. Şiloah, ‘gönderilmiş’ anlamına gelir.

Adam gidip havuzda yıkandı. Geri döndüğünde gözleri görüyordu.

⁸Adamın komşuları ve daha önce dilendiğini görenler, “Bakın! Eskiden şuracıkta oturup dilenen kör adam değil mi bu?” diye sordular.

⁹İçlerinden bazıları, “Evet, o!” dedi. Bazılarıysa, “Hayır, o değil. Ona benzeyen başka biri” dedi.

Adamın kendisi onlara, “Ben oyum” diye karşılık verdi.

¹⁰Bunun üzerine ona sordular, “Nasıl oldu da gözlerin açıldı?”

¹¹Şöyle cevap verdi: “İsa adındaki adam çamur yapıp gözlerime sürdü; bana, ‘Git, Şiloah Havuzu'nda yıkan’ dedi. Ben de gidip yıkandım ve gözlerim açıldı.”

¹²Adama, “Nerede o?” diye sordular. O da, “Bilmiyorum” dedi.

Ferisiler adamı sorguya çekiyor

¹³Eskiden kör olan adamı Ferisilerin yanına götürdüler. ¹⁴İsa'nın çamur yapıp adamın gözlerini açtığı gün Şabat Günü'ydü. ¹⁵Bu yüzden Ferisiler eskiden kör olan adama gözlerinin nasıl açıldığını sordular.

Onlara şöyle cevap verdi: “İsa gözlerime çamur sürdü. Sonra yıkandım, artık görebiliyorum.”

¹⁶Ferisilerden bazıları, “Bu adam Tevrat'ın Şabat Günü'yle ilgili emrini çiğniyor. Allah'tan gelmiş olamaz” dediler.

Bazı Ferisiler ise, “Fakat günahkâr biri olsa böyle alâmetleri nasıl yapabilir?” dedi.

Böylece Ferisiler ikiye bölündü. ¹⁷Eskiden kör olan adama dönüp, “Gözlerini açtığına göre sen bu adam hakkında ne diyeceksin?” diye sordular.

Adam onlara şöyle cevap verdi: “O bir peygamberdir.”

³9:2 O çağda Yahudiler, kişinin veya ailesinin işlediği günahların, hastalıklara ve sakatlıklara yol açtığına inanırlardı.

¹⁸Yahudi önderler bu adamın eskiden kör olduğuna ve şimdi gözlerinin açıldığına inanmadılar. Bu yüzden adamın anne babasını çağırttılar. ¹⁹Onlara, “Bu adam sizin oğlunuz mu? Kör doğduğunu söylüyorsunuz, peki şimdi nasıl oluyor da görüyor?” diye sordular.

²⁰Anne babası şöyle cevap verdi: “Bu bizim oğlumuz. Onun doğuştan kör olduğunu biliyoruz. ²¹Ama nasıl oldu da görmeye başladı, bilmiyoruz. Gözlerini açanın kim olduğunu da bilmiyoruz. Kendisine sorun. Kendisi size cevap verebilecek yaşadadır.”

²²Yahudi önderlerden korktukları için böyle konuştular. Çünkü Yahudi önderler, İsa'nın Mesih olduğunu açıkça söyleyen herkesi havra dışı etmeye kararlıydılar. ²³Anne babanın eskiden kör olan oğulları için, “Kendisi size cevap verebilecek yaşadadır” demesinin sebebi buydu.

²⁴Bunun üzerine eskiden kör olan adamı tekrar çağırdılar ve ona şöyle dediler: “Allah'ın hakkı için doğruyu söyle. Biz bu adamın günahkâr olduğunu biliyoruz.”

²⁵Adam, “Günahkâr olup olmadığını bilemem. Bildiğim tek şey, eskiden kördüm; şimdiyse görebiliyorum” diye cevap verdi.

²⁶Ona, “Sana ne yaptı? Gözlerini nasıl açtı?” diye sordular.

²⁷Adam, “Size demin söyledim. Fakat beni dinlemediniz. Şimdi neden tekrar duymak istiyorsunuz? Yoksa siz de mi O'nun şakirdi olmak istiyorsunuz?” diye cevap verdi.

²⁸Yahudi önderler bunun üzerine adama sövüp dediler ki, “O'nun şakirdi sensin, biz değiliz! Biz Musa'nın şakirtleriyiz. ²⁹Allah'ın Musa'yla konuştuğunu biliyoruz. Fakat bu adamın nereden geldiğini bile bilmiyoruz.”

³⁰Adam onlara şöyle karşılık verdi: “Hayret! O benim gözlerimi açtı, fakat siz O'nun nereden geldiğini bilmiyorsunuz. ³¹Allah günahkârları dinlemez, bunu biliyoruz, fakat kendisine secde eden ve itaat eden kişiyi dinler. ³²Bir kimsenin doğuştan kör bir adamın gözlerini açtığı bugüne kadar hiç duyulmuş mu? ³³Bu adam Allah'tan olmasaydı, hiçbir şey yapamazdı.”

³⁴Yahudi önderler buna karşılık, “Sen tamamen günah içinde doğmuş bir adamsın! Sen mi bize ders vereceksin?” dediler; adamı havra dışı ettiler.

Ruhsal körlük

³⁵İsa, Yahudi önderlerin adamı havra dışı ettiklerini duydu. Onu buldu, “İnsanoğlu'na iman ediyor musun?” diye sordu.

³⁶Adam, “Efendim, O kimdir? Söyle de kendisine iman edeyim” dedi.

³⁷İsa, “Sen O'nu zaten gördün. Şimdi konuştuğun kişi İnsanoğlu'dur” diye cevap verdi.

³⁸Adam, “Evet Rab, iman ediyorum!” dedi ve önünde secde etti.

³⁹İsa şöyle dedi: “Ben bu dünyaya hüküm için geldim. Kör olanlar görecektir, görenlerse kör olacak.”

⁴⁰Oradaki Ferisilerden bazıları İsa'nın bu sözlerini işittiler. O'na, “Yoksa biz de mi körüz?” diye sordular.

⁴¹İsa, “Kör olsaydınız günahınız olmazdı; fakat şimdi, ‘Görüyoruz’ dediğiniz için hâlâ günah içindesiniz” dedi.

Çoban ve koyunları

10 İsa şöyle dedi: “Emin olun, koyun ağılına kapıdan girmeyen kişi hırsız ve hayduttur. ²Sürünün çobanı ağıla kapıdan girer. ³Bekçi ona kapıyı açar. Koyunlar çobanın sesini tanır. O da koyunlarının her birini adıyla çağırır ve dışarı çıkarır. ⁴Bütün koyunlarını dışarı

çıkarınca önlerinden gider. Koyunlar onu izler, çünkü onun sesini tanırlar. ⁵Yabancı birinin peşinden gitmezler, ondan kaçarlar. Çünkü onun sesini tanımazlar.” ⁶İsa onlara bu misali anlattı; fakat onlar ne demek istediğini anlamadılar.

İyi çoban

⁷Bunun üzerine İsa onlara yeniden şöyle seslendi: “Emin olun, ben koyunların kapısıyım. ⁸Benden önce gelenler^f hırsız ve haydukttu. Koyunlar onları dinlemedi. ⁹Kapı Ben'im. Bir kimse benim vasıtamla içeri girerse ebedî kurtuluşa kavuşur. Girer, çıkar ve otlak⁸ bulur. ¹⁰Hırsız sadece çalıp öldürmek ve yok etmek için gelir. Fakat ben insanlar hayata, bereketli hayata kavuşsunlar diye geldim.

¹¹“Ben iyi çobanıam. İyi çoban, koyunları için canını feda eder. ¹²Koyunları gütmek için parayla tutulan işçiye çoban gibi değildir. Koyunlara sahip çıkmaz. Kurdun geldiğini görünce koyunları bırakıp kaçar. Kurt koyunlara saldırır ve sürüyü dağıtır. ¹³İşçi kaçar; çünkü parayla tutulmuştur, koyunlar için endişe duymaz. ¹⁴⁻¹⁵Ben iyi çobanıam. Semavî Babam beni tanır, ben de O'nu tanırım. Aynı şekilde koyunlarımı tanırım, koyunlarım da beni tanırlar. Onlar için canımı veririm. ¹⁶Bu ağıldan olmayan başka koyunlarım da var. Onları da getirmeliyim. Benim sesimi duyacaklar.

Böylece tek sürü ve tek çoban olacak.**

¹⁷Semavî Babam beni sever, çünkü canımı tekrar geri almak üzere feda ederim.^{††} ¹⁸Hiç kimse canımı alamaz. Ben onu kendim veririm. Canımı vermeye ve sonra da geri almaya kudretim var. Bunu yapmamı semavî Babam emretti.”

¹⁹İsa'nın bu sözleri üzerine Yahudi önderler yine ikiye bölündü. ²⁰İçlerinden birçoğu, “O'nu cin çarpmış, delidir. O'nu neden dinliyorsunuz?” dedi.

²¹Bazılarıysa, “Bunlar cin çarpmış birinin söyleyeceği sözler değil. Cin körün gözlerini açabilir mi?” dediler.

Yahudi önderler İsa'ya karşı çıkıyor

²²Mevsim kıştı, Kudüs'te Mabedi Takdis Bayramı^{‡‡} kutlanacaktı. ²³İsa mabet alanında, Süleyman'ın Eyvanı'nda geziniyordu. ²⁴Yahudi önderler O'nun etrafını sardılar ve O'na, “Bizi daha ne kadar tereddüt içinde bırakacaksınız? Eğer Mesih'sen bize açıkça söyle” dediler.

²⁵İsa şöyle cevap verdi: “Size daha önce söyledim, fakat inanmıyorsunuz. Semavî Babam'ın adıyla yaptıklarım size kim olduğumu gösteriyor. ²⁶Ama siz bana iman etmiyorsunuz, çünkü benim koyunlarım değilsiniz. ²⁷Benim koyunlarım sesime kulak verir. Ben onları tanırım, onlar da peşimden gelir. ²⁸Ben koyunlarım ebedî hayat veririm. Onlar asla helâk olmazlar. Hiç kimse on-

^f10:8 Yani, sahte Mesihler, sahte peygamberler ve iki yüzlü din adamları.

[§]10:9 *otlak*: Yani ruhani besin

^{**}10:16 İsa bu ayette, Yahudi olmayıp kendisine iman edecek kişilerden bahsetmektedir (bkz. Yuhanna 11:52).

^{††}10:17 İsa, bütün dünyanın günahının bedelini ödemek üzere çarmıhta ölüp dirileceğinden bahsetmektedir.

^{‡‡}10:22 *Mabedi Takdis Bayramı*: Işıklar Bayramı veya Hanuka adıyla da bilinen bu bayram, İ.Ö. 165 senesinin Aralık ayında Kudüs'te bulunan mabedin Yahudiler tarafından yeniden Allah'a adanmasını ve ibadete açılmasını anmak için kutlanıyordu. Bu tarihten önce mabet Grek ordusunun yönetimi altındaydı ve putperestler tarafından kullanılıyordu.

ları benim elimden kapamaz. ²⁹ Onları bana veren semavî Babam her şeyden üstündür. Hiç kimsenin gücü, onları Babam'ın elinden kapmaya yetmez. ³⁰ Ben ve semavî Babam biriz."

³¹ Bunun üzerine Yahudi önderler yerden taş toplayıp yine İsa'yı taşlamaya kalkıştılar. ³² İsa onlara şöyle dedi: "Aranızda semavî Baba Allah'ın gücüyle birçok harika şey yaptım. Bunların hangisinden ötürü beni taşlamak istiyorsunuz?"

³³ Yahudi önderler İsa'ya şöyle cevap verdi: "Yaptığın harika şeylerden ötürü seni taşlamayız. Sen Allah'a küfrediyorsun; insan olduğun halde kendini Allah'la bir tutuyorsun."

³⁴ O zaman İsa şunları söyledi: "Zebur'da, 'İlahlarsınız dedim'⁴¹ diye yazılmıştır. ³⁵ Allah, kelâmını kime gönderdiyse o kişileri ilahlar diye çağırır. Allah'ın kelâmı her zaman doğrudur. ³⁶ Semavî Baba Allah beni takdis edip dünyaya gönderdi. O halde, 'Allah'ın semavî Oğlu'yum' dediğim için bana nasıl olur da 'Allah'a küfrediyorsun' dersiniz? ³⁷ Eğer semavî Babam'ın istediği şeyleri yapmıyorsam, bana iman etmeyin. ³⁸ Ama semavî Babam'ın istediği şeyleri yapıyorsam, bana iman etmeseniz bile yaptığım işlere iman edin. O zaman semavî Baba'nın bende, benim de semavî Baba'da olduğumu bilecek ve anlayacaksınız."

³⁹ Bu sözlerinden sonra İsa'yı tekrar yakalamaya çalıştılar. Fakat O ellerinden sıyrılıp kurtuldu.

⁴⁰ İsa bundan sonra Şeria Irmağı'nın karşı kıyısına, Yahya'nın insanları ilk vaftiz ettiği yere gitti ve orada kaldı. ⁴¹ Halktan birçok kişi O'nun yanına geldi; "Yahya hiç mucize yapmadı, fakat bu adam hakkında söylediği her şey

doğru çıktı" diyorlardı. ⁴² Orada birçok kişi İsa'ya iman etti.

Lazar'ın ölümü

11 Beytanya köyünde Lazar adında bir adam yaşardı. Lazar hastaydı. Onun Meryem ve Marta adında iki kız kardeşi vardı. ² Meryem, Rab'bin ayaklarına hoş kokulu yağ döken ve sonra da saçlarıyla kuruyan kadındı. ³ Meryem ve Marta İsa'ya, "Efendimiz, sevgili dostun Lazar hastalandı" diye haber yolladılar.

⁴ İsa bu haberi alınca, "Bu hastalık ölümle sonuçlanmayacak. Allah'a izzet getirecek ve Allah'ın semavî Oğlu'nun övülmesine hizmet edecek" dedi.

⁵ İsa Marta'yı, kız kardeşi Meryem'i ve Lazar'ı severdi. ⁶ Lazar'ın hasta olduğunu duyunca hemen Beytanya'ya gitmedi, bulunduğu yerde iki gün daha kaldı. ⁷ Sonra şakirtlerine, "Haydi, Yahudiye'ye geri dönelim" dedi.

⁸ Şakirtleri, "Hocam, Yahudiye halkı seni daha yeni taşlamaya kalktı. Şimdi oraya geri mi döneceksin?" diye sordular.

⁹ İsa şöyle cevap verdi: "Günün on iki saati aydınlık değil mi? Bir kimse gündüz vakti yürürse tökezleyip düşmez. Çünkü dünyanın ışığı sayesinde önünü görür. ¹⁰ Ama gece yürüyen, ışıktan mahrum olduğu için tökezler."

¹¹ Sonra, "Dostumuz Lazar uyudu, fakat onu uyandırmaya gideceğim" dedi.

¹² Şakirtleri, "Efendimiz, uyuyorsa iyileşecektir" dediler.

¹³ İsa aslında Lazar'ın öldüğünü kastediyordu. Fakat şakirtleri Lazar'ın uyuduğunu sanmışlardı.

¹⁴ Bunun üzerine İsa açıkça, "Lazar öldü" dedi. ¹⁵ "Öldüğünde yanında olmadığımı seviniyorum. Sizin için de seviniyorum, çünkü bu vesileyle bana

⁴¹10:34 Mezmur 82:6.

iman edeceksiniz. Şimdi Lazar'ın yanına gidelim.”

¹⁶‘İkiz’ adıyla anılan Tomas diğer şakirtlere, “Haydi biz de gidelim ve O’nunla birlikte ölelim!” dedi.

İsa, diriliş ve hayattır

¹⁷İsa Beytanya’ya vardı. O varmadan dört gün önce Lazar mezara konmuştu.

¹⁸Beytanya Kudüs’ten sadece üç kilometre uzaklıktaydı. ¹⁹Birçok Yahudi, kardeşlerini kaybeden Meryem ile Marta’yı teselli etmeye gelmişti.

²⁰Marta İsa’nın geldiğini duydu; O’nu karşılamaya çıktı. Meryem ise evde kaldı.

²¹Marta İsa’ya, “Efendimiz, eğer burada olsaydın kardeşim ölmezdi. ²²Ama şimdi bile, Allah’tan ne dilersen yerine getireceğini biliyorum” dedi.

²³İsa, “Kardeşin dirilecek” dedi.

²⁴Marta, “Evet, Kıyamet gününde dirileceğini biliyorum” dedi.

²⁵İsa, “Diriliş ve hayat Ben’im. Bana iman eden, ölse de yaşayacaktır. ²⁶Bu dünyada yaşarken bana iman eden asla ölmez. Buna iman ediyor musun?” dedi.

²⁷Marta İsa’ya, “Evet Efendim! Beklediğimiz Allah’ın semavî Oğlu Mesih olduğuna iman ediyorum” cevabını verdi.

İsa ağlıyor

²⁸Marta bunu söyledikten sonra kardeşi Meryem’in yanına döndü. Onu bir kenara çekti, “Hoca burada ve seni çağırıyor” dedi.

²⁹Meryem bunu duyunca hemen yerinden kalktı, İsa’yı karşılamaya gitti. ³⁰İsa henüz şehre girmemişti. Marta’nın kendisini karşıladığı yerde duruyordu. ³¹Meryem ile Marta’yı teselli etmek için evde bulunan Yahudiler Meryem’in kalkıp apar topar dışarı çıktığını

gördüler. Ağlamak için mezara gideceğini sanarak onu takip ettiler.

³²Meryem İsa’nın yanına vardı. O’nu görünce ayaklarına kapandı, “Efendimiz, eğer burada olsaydın kardeşim ölmezdi” dedi.

³³Meryem’le arkasından gelen Yahudiler ağlıyordu; İsa’nın içini hüznün kapladı, yüreği sızladı. ³⁴“Onu nereye koydunuz?” diye sordu.

İsa’ya, “Efendimiz, gel gör” dediler.

³⁵İsa ağladı.

³⁶Bunu gören Yahudiler, “Bakın, Lazar’ı ne kadar çok seviyormuş!” dediler.

³⁷İçlerinden bazıları ise şöyle dedi: “Bu adam körün gözlerini açtı; Lazar’ın ölmesine de engel olamaz mıydı?”

İsa Lazar’ı ölümden diriltiyor

³⁸İsa büyük üzüntü içinde mezara vardı. Lazar’ın yatırıldığı mezar bir mağaraydı. Ağız büyük bir taşla kapatılmıştı. ³⁹İsa, “Taşı çekin!” dedi.

Lazar’ın kız kardeşi Marta, “Efendimiz, kardeşim öleli dört gün oldu. Artık kokmuştur” dedi.

⁴⁰İsa Marta’ya şöyle dedi: “Sana, ‘İman edersen Allah’ın kudretini göreceksin’ demedim mi?”

⁴¹Mağaranın ağzını kapatan taşı yana yuvarladılar. İsa başını göğe kaldırdı ve dua etti: “Semavî Baba, beni işittiğin için sana şükrediyorum. ⁴²Beni her zaman işittiğini biliyorum. Fakat bunu, etrafımda duran kalabalık beni senin gönderdiğine iman etsin diye söylüyorum.” ⁴³Bundan sonra yüksek sesle, “Lazar, dışarı çık!” diye bağırды. ⁴⁴Ölmüş olan Lazar, mezardan dışarı çıktı. Elleri ve ayakları keten bezlerle sarılıydı. Yüzü bir peşkirle örtülüydü.

İsa yanındakilere, “Onu çözü, bırakın gitsin” dedi.

Yahudi önderler İsa'yı öldürmeyi tasarlıyor

(*Matta 26:1-5; Markos 14:1-2; Luka 22:1-2*)

⁴⁵ Meryem'e gelen ve İsa'nın yaptıklarını gören birçok Yahudi, İsa'ya iman etti. ⁴⁶ Ama içlerinden bazıları Ferisilere gidip İsa'nın yaptıklarını anlattı.

⁴⁷ Bunun üzerine başrahipler ve Ferisiler Yahudi Yüksek Meclisi'ni^{§§} topladılar. "Ne yapacağız? Bu adam birçok alâmet yapıyor. ⁴⁸ Eğer böyle devam etmesine izin verirsek herkes O'na iman edecek. Romalılar da gelip mabedimizi ve halkımızı yok edecek" dediler.

⁴⁹ O sene başrahip olan ve toplantıda bulunan Kayafa, "Sizler hiçbir şey bilmiyorsunuz!" dedi. ⁵⁰ "Bütün halk yok olacağına, halk uğruna tek bir adamın yok olması daha iyidir. Bunu anlamıyor musunuz?"

⁵¹ Kayafa bunu kendiliğinden söylemedi. O sene başrahipti, İsa'nın Yahudi halkı uğruna öleceğine dair kehanette bulunuyordu. ⁵² İsa sadece Yahudi halkı için değil, Allah'ın dört bir yana dağılmış bütün evlâtları için ölecekti. Böylece Allah onları bir araya getirip tek bir halk yapacaktı. ⁵³ Yahudi önderler o günden sonra İsa'yı öldürmeyi tasarladılar.

⁵⁴ Bu sebeple İsa Yahudiler arasında alenen dolaşamaz oldu. Çöle yakın Efrayim şehrine gitti. Şakirtleriyle birlikte orada kaldı.

⁵⁵ Yahudilerin Fısıh Bayramı yaklaşıyordu. Taşrada yaşayan

birçok kişi, bayramdan önce gerekli hazırlıkları yapmak ve arınmak için Kudüs'e gitti. ⁵⁶ Orada İsa'yı aramaya başladılar. Mabette birbirlerine, "Ne dersiniz? Sizce bayramı kutlamaya gelececek mi?" diye sordular.

⁵⁷ Başrahiplerle Ferisiler İsa'yı yakalamak için nerede olduğunu bilenlerin haber vermesini emretmişlerdi.

İsa Beytanya'da

(*Matta 26:6-13; Markos 14:3-9*)

12 İsa, Fısıh Bayramı'ndan altı gün önce Beytanya köyüne gitti. Lazar da orada yaşardı, İsa onu ölümden diriltmişti. ² Orada İsa için bir ziyafet hazırladılar. Marta misafirlere hizmet ediyor, Lazar da İsa'yla birlikte sofrada oturuyordu. ³ Meryem, yarım litre kadar saf hintsümbülü yağı* getirdi ve İsa'nın ayaklarına döktü. Bu çok değerli bir yağdı. Ardından İsa'nın ayaklarını kendi saçlarıyla kuruladı. Hintsümbülü yağının hoş kokusu bütün eve yayıldı.

⁴ İsa'nın şakirtlerinden biri, daha sonra kendisine ihanet edecek olan Yahuda İskariyot da oradaydı. Yahuda şöyle dedi: ⁵ "Bu yağ en az üç yüz dinar† eder. Neden satıp parasını fakirlere dağıtmadık?" ⁶ Bunu, fakirleri düşündüğü için söylemedi. Aslında o bir hırsızdı. Toplanan başışların saklandığı ortak para kesesi ondaydı; bu keseden para aşırıyordu.

⁷ İsa şöyle karşılık verdi: "Kadını rahat bırak. Gömüleceğim gün için beni hazırlasın. ⁸ Fakirler her zaman aranızda

§§**11:47 Yahudi Yüksek Meclisi:** Veya "Sanhedrin". Roma işgali altındaki İsrail'de dini ve siyasi konularda en yetkili yönetim organı Yüksek Meclis'ti. Dönemin başrahibinin başkanlık ettiği meclis, yetmiş kişiden oluşuyordu.

***12:3 Hintsümbülü yağı:** Hindistan'da yetişen bir bitkiden elde edilen çok değerli bir parfüm.

†**12:5 üç yüz dinar:** O dönemde bir işçinin yevmiyesi bir dinardı.

olacak.[‡] Fakat ben her zaman aranızda olmayacağım.”

Başrahipler Lazar'ı öldürmeyi tasarlıyor

⁹Yahudilerden büyük bir kalabalık İsa'nın Beytanya'da olduğunu duydu; O'nu görmek için oraya gittiler. Aynı zamanda İsa'nın ölümden dirilttiği Lazar'ı görmek istiyorlardı. ¹⁰Başrahipler Lazar'ı da öldürmeyi tasarlıyorlardı. ¹¹Çünkü Lazar'ın ölümden dirildiğini duyan birçok Yahudi onlara sırt çeviriyor, İsa'ya iman ediyordu.

İsa Kudüs'e giriyor

(*Matta 21:1-11; Markos 11:1-11; Luka 19:28-40*)

¹²Ertesi gün büyük bir kalabalık Fısıh Bayramı'nı kutlamak için Kudüs'e geldi. Kalabalık İsa'nın da Kudüs'e gelmekte olduğunu duydu. ¹³Ellerine hurma dalları aldılar, O'nu karşılamaya çıktılar. Hep bir ağızdan şöyle bağırıyorlar: “Yaşasın İsrail'in Kralı!

Rab'bin adıyla gelen mübarek olsun!”[¶]

¹⁴İsa bir sığa bulup üzerine bindi. Bu olay Tevrat'ta önceden şöyle bildirilmişti:

¹⁵“Korkma ey Kudüs halkı!

İşte Kralın sığaya binmiş geliyor.”[§]

¹⁶İsa'nın şakirtleri önce bu sözleri anlamadılar. Fakat İsa ölüp dirilince bu sözlerin O'nun hakkında yazıldığını, halkın bu sözleri O'nun için söylediğini anladılar. ¹⁷İsa Lazar'ı ölümden diriltip mezardan dışarı çıkmasını emrettiğinde birçok Yahudi bu olaya şahit oldu. Bu insanlar İsa'nın yaptıklarını herkese

anlattılar. ¹⁸İsa'nın bu olağanüstü alâmeti yaptığını işiten halk da O'nu karşılamaya çıkmıştı. ¹⁹Bu yüzden Ferisiler, “Görüyorsunuz, elimizden bir şey gelmiyor. Bütün dünya O'nun peşine takıldı!” dediler.

Grekler İsa'yı görmek istiyor

²⁰Fısıh Bayramı'nda ibadet etmek için Kudüs'e gelenler arasında bazı Grekler** de vardı. ²¹Celile'nin Beytsayda şehrinden olan Filipus da oradaydı. Bu Grekler Filipus'un yanına geldiler, “Efendimiz, İsa'yı görmek istiyoruz” diye rica ettiler.

²²Filipus gidip bunu Andreas'a bildirdi. Andreas ve Filipus birlikte gidip İsa'ya haber verdiler.

²³İsa onlara şöyle dedi: “İnsanoğlu'nun ölüp dirileceği zaman geldi. ²⁴Emin olun, buğday tanesi toprağa düşüp ölmezse tek başına kalır. Fakat toprağa düşüp ölürse daha çok ürün verir. ²⁵Canını seven onu kaybedecektir. Fakat bu dünyada canını gözden çıkararak onu kurtaracak, ebedî hayata kavuşacaktır. ²⁶Bana hizmet etmek isteyen ardımdan gelsin. Ben neredeysem, bana hizmet edenler de orada olacaktır. Semavî Baba Allah, bana hizmet edeni ödüllendirecektir.

İsa öleceğini bildiriyor

²⁷“Şimdi yüreğim sıkılıyor. Ne diyeyim? ‘Semavî Baba, beni bu sıkıntılı saatten kurtar’ mı diyeyim? Fakat ben sıkıntı çekmek için bu saate geldim. ²⁸Semavî Baba, adını yücelt!”

O anda semadan bir ses duyuldu: “Adımı yücelttim, yine yücelteceğim.”

[‡]12:8 Yasanın Tekrarı 15:11.

[¶]12:13 Mezmur 118:25-26.

[§]12:15 Zekeriya 9:9.

12:20 **Grekler: Birinci yüzyılda, Yahudi olmayan ve Grekçe konuşan herkes Grek olarak kabul edilirdi.

²⁹ Orada bulunan halk sesi işitti; gök gürültüsü sandı.

Bazılarıysa, “Bir melek O’nunla konuştu!” dediler.

³⁰ İsa onlara şöyle karşılık verdi: “Bu ses benim için değil, sizin için bir alâmettir. ³¹ Dünyanın mahkûm olacağı zaman gelmiştir. Bu dünyanın hükümdarı olan Şeytan mağlup olacak. ³² Yerden yukarı kaldırıldığı zaman bütün insanları kendime çekeceğim.” ³³ İsa ‘yukarı kaldırılacağı’ demekle nasıl öleceğini ima ediyordu.

³⁴ Halk İsa’ya şunu sordu: “Tevrat’ta Mesih’in ebediyen dünyada kalacağı yazılmıştır. Öyleyse nasıl oluyor da, ‘İnsanoğlu yukarı kaldırılacaktır’ diyorsun? Kim bu İnsanoğlu?”

³⁵ İsa şöyle cevap verdi: “Nur^{††} kısa bir süre daha aranızda olacaktır. Nurunuz varken yürüyün, karanlıkta kalmazsınız. Karanlıkta yürüyen kişi nereye gittiğini bilemez. ³⁶ Bu yüzden Nur aranızdayken O’na iman edin. Böylece nur evlâtları olursunuz.”

İsa sözlerini bitirdikten sonra oradan ayrıldı; halktan gizlendi.

³⁷ İsa birçok alâmet yaptı. Halk bunları kendi gözleriyle gördü; fakat yine de O’na iman etmediler. ³⁸ Böylece Yeşaya Peygamber’in söylemiş olduğu şu sözler yerine gelmiş oldu:

“Rab gücünü, kudretini gösterdi; fakat halk yine de verdiğimiz habere inanmadı.”^{‡‡}

³⁹ İman etmemelerinin sebebi buydu. Yeşaya Peygamber, başka bir yerde de şöyle dedi:

⁴⁰ “Allah onların gözlerini kör etti, Zihinlerini kararttı.

Bu yüzden gözleri görmeyecek,

Akılları ermeyecek

Ve bana dönmeyecekler.

Dönselerdi, onlara şifa verirdim.”^{¶¶}

⁴¹ Yeşaya Peygamber, İsa’nın ihtişamını görmüş ve bu yüzden O’nun hakkında konuşmuştu. ⁴² Halktan birçokları İsa’ya iman etti. Aralarında din âlimleri bile vardı. Fakat bunlar Ferisilerden çekiniyor ve havra dışı edilmekten korkuyorlardı. Bunun için iman ettiklerini açıkça söylemediler. ⁴³ İnsandan gelen övgüyü Allah’tan gelen övgüye tercih ettiler.

⁴⁴ İsa yüksek sesle şunları söyledi: “Bana iman eden bana değil, beni gönderen Allah’a iman etmiş olur. ⁴⁵ Beni gören de beni göndereni görmüş olur. ⁴⁶ Ben bu dünyaya nur olarak geldim. Bana iman eden hiç kimse karanlıkta kalmayacak. ⁴⁷ Ben dünyaya insanları yargılamak için gelmedim; kurtarmak için geldim. Bu yüzden söylediklerimi duyup da yerine getirmeyeni ben yargılamam. ⁴⁸ Beni reddedeni, söylediklerimi kabul etmeyeni yargılayacak biri vardır: Söylediğim sözler, böylelerini Kıyamet gününde yargılayacaktır. ⁴⁹ Ben kendi adıma konuşmuyorum. Beni gönderen semavî Baba Allah, ne söylemem ve ne vazetmem gerektiğini bana emretti. ⁵⁰ O’nun emirleri ebedî hayat sağlar. Bunun için ne söylüyorsam, semavî Baba’nın bana emrettiği gibi söylüyorum.”

İsa şakirtlerinin ayaklarını yıkıyor

13 Fışık Bayramı arifesiydi. İsa dünyadan ayrılıp semavî Baba Allah’a döneceği zamanın geldiğini biliyordu. Bu dünyada kendisine

^{††}12:35 **Nur**: Yuhanna 1:5-9 ayetlerinde olduğu gibi, burada da Mesih’i ve hükümlerliğini ifade eder.

^{‡‡}12:38 Yeşaya 53:1.

^{¶¶}12:40 Yeşaya 6:10.

iman edenleri ezelden ebede kadar sevdi. ²İsa şakirtleriyle birlikte akşam yemeği yiyordu. Bunlardan biri, Simun İskariyot'un oğlu Yahuda'ydı. Şeytan, Yahuda'nın yüreğine İsa'ya ihanet etme niyetini koymuştu bile. ³Semavî Baba Allah İsa'ya her şeyin üzerinde yetki vermiştir. İsa bunu biliyordu. Ayrıca, kendisinin Allah'tan geldiğini ve Allah'a geri döneceğini de biliyordu. ⁴Bu sebeple yemek sırasında sofradan kalktı ve üstlüğüünü çıkardı. Bir havlu alıp beline doladı. ⁵Sonra leğene su doldurdu, şakirtlerinin ayaklarını yıkadı, beline doladığı havluyla kuruladı.

⁶Sıra Simun Petrus'a geldi. Petrus O'na, "Olmaz Efendimiz, sen mi ayaklarımı yıkayacaksın?" dedi.

⁷İsa Petrus'a, "Şimdi ne yaptığımı bilmiyorsun. Fakat daha sonra anlayacaksın" diye karşılık verdi.

⁸Petrus, "Hayır! Benim ayaklarımı asla yıkamayacaksın" dedi.

İsa, "Eğer yıkamazsam benim yanımda yerin olamaz" dedi.

⁹Petrus İsa'ya, "Efendimiz, öyleyse sadece ayaklarımı değil, ellerimi ve başımı da yıka!" dedi.

¹⁰İsa ona şöyle dedi: "Bir kimse yıkanmışsa temizdir. Ayaklarının yıkanmasından başka ihtiyacı yoktur. Sizler temizsiniz, fakat hepimiz değil." ¹¹İsa kendisine kimin ihanet edeceğini biliyordu. "Hepiniz temiz değilsiniz" demesinin sebebi buydu.

¹²İsa şakirtlerinin ayaklarını yıkadıktan sonra üstünü giydi, yeniden sofraya oturdu. Şakirtlerine, "Bunu neden yaptığımı anladınız mı?" diye sordu. ¹³"Siz bana, 'Hocamız', 'Efendimiz' diye hitap ediyorsunuz. Doğru söylüyorsunuz, çünkü öyleyim. ¹⁴Ben Efendiniz ve Hocanız olduğum halde ayaklarınızı yıkıy-

orsam, sizler de birbirinizin ayaklarını yıkamalısınız. ¹⁵Bunu size örnek olmak için yaptım. Siz de başkalarına, benim size hizmet ettiğim gibi hizmet edin. ¹⁶Emin olun, köle efendisinden üstün değildir. Elçi de kendisini gönderenden üstün değildir. ¹⁷Artık bunları biliyorsunuz. Yerine getirirseniz ne mutlu size!"

İsa'ya ihanet

(*Matta 26:20-25; Markos 14:17-21; Luka 22:21-23*)

¹⁸"Hepiniz için söylemiyorum. Ben seçtiklerimi bilirim. Fakat Zebur'da yazılı olan 'Ekmeğimi yiyen kişi bana ihanet etti'^{§§} sözü yerine gelmelidir. ¹⁹Bunları size önceden bildiriyorum. Ben ezelden beri varım. Bunlar gerçekleştiğinde bana iman edesiniz diye söylüyorum. ²⁰Emin olun, benim gönderdiğim herhangi bir kişiyi kabul eden, beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni gönderen semavî Baba Allah'ı kabul etmiş olur."

²¹İsa bunları söyledikten sonra yüreğinde büyük bir sıkıntı duydu. Şakirtlerine açıkça, "Size şunu söyleyeyim, sizlerden biri bana ihanet edecek" dedi.

²²Şakirtler birbirlerine bakakaldılar. İsa'nın kimden söz ettiğini merak ediyorlardı. ²³Şakirtlerden biri, sofrada İsa'nın yanı başında oturuyordu. İsa onu çok severdi. ²⁴Simun Petrus bu şakirde, İsa'nın kimden söz ettiğini sorması için işaret etti. ²⁵O da İsa'ya iyice yaklaştı, "Efendimiz, kimdir o?" diye sordu.

²⁶İsa şöyle cevap verdi: "Ekmeği sahana batırıp kime veririm, odur." Sonra ekmeği sahana batırıp Simun İskariyot'un oğlu Yahuda'ya verdi. ²⁷Yahuda ekmeği alır almaz Şeytan

içine girdi. İsa Yahuda'ya, "Yapacağımı tez yap!" dedi.

²⁸ Sofradakilerin hiçbiri İsa'nın Yahuda'ya neden böyle dediğini anlamadılar. ²⁹ Para kesesi Yahuda'da duruyordu. Bu yüzden bazıları İsa'nın ona, "Bayram için gerekli şeyleri al" ya da "Yoksullara sadaka ver" demek istediğini sandılar. ³⁰ Yahuda, İsa'nın kendisine verdiği ekmeği yedi. Sonra hemen çıkıp gitti. Gece olmuştu.

Birbirinizi sevin

³¹ Yahuda gittikten sonra İsa şunları söyledi: "Semavi İnsan'ın ölüp dirileceği ve semavî Baba Allah'ın yanına yükseltileceği zaman gelmiş bulunuyor. Allah da O'nun sayesinde yüceltilcek. ³² Allah İnsanoğlu sayesinde yüceltilince Allah da O'nu yüceltecek. Ve bunu hemen yapacak. ³³ Yavrularım, kısa bir süre daha sizinleyim. Beni arayacaksınız. Fakat Yahudi önderlere daha önce söylediğim gibi şimdi size de söylüyorum, siz benim gideceğim yere gelemezsiniz. ³⁴ Size yeni bir emir veriyorum: Birbirinizi sevin. Birbirinizi benim sizi sevdiğim gibi sevin. ³⁵ Birbirinizi severseniz herkes benim şakirtlerim olduğunuzu anlayacaktır."

Petrus'un inkârı önceden bildiriliyor

³⁶ Simun Petrus, "Efendimiz, nereye gidiyorsun?" diye sordu.

İsa, "Gideceğim yere şimdi peşimden gelemezsin. Fakat daha sonra geleceksin" diye cevap verdi.

³⁷ Petrus, "Efendimiz, neden şimdi peşimden gelemeyeyim? Senin için ölmeye bile hazırım!" dedi.

³⁸ İsa, "Benim için ölmeye bile hazır olduğunu söylüyorsun; fakat emin ol, horoz ötmeden önce beni tanıdığını üç kez inkâr edeceksin" diye cevap verdi.

Yol, hakikat ve hayat

14 İsa şakirtlerine şöyle dedi: "Yüreğiniz sıkılmasın. Allah'a iman edin. Bana da iman edin. ² Semavî Babam'ın evinde kalacak çok yer vardır. Öyle olmasa size söyledim. 'Oraya size yer hazırlamak için gideceğim' der miydim? ³ Gidip size yer hazırladıktan sonra geri döneceğim. Benim bulunduğum yerde olabilmeniz için gelip sizi yanıma alacağım. ⁴ Gideceğim yerin yolunu biliyorsunuz."

⁵ Tomas, "Efendimiz, nereye gideceğini bile bilmiyoruz. Yolu nasıl bilebiliriz?" dedi.

⁶ İsa şu cevabı verdi: "Yol, hakikat ve hayat Ben'im. Ben olmadan hiç kimse semavî Baba Allah'a ulaşamaz. ⁷ Beni gerçekten tanırsanız, semavî Babam'ı da tanırsınız. Artık O'nu tanıyorsunuz. O'nu gördünüz."

⁸ Filipus, "Efendimiz, bize semavî Baba'yı göster. Başka şey istemeyiz" dedi.

⁹ İsa ona şöyle cevap verdi: "Filipus, bu kadar zamandır aranızdayım. Beni hâlâ tanımadın mı? Beni görmüş olan, semavî Babam'ı da görmüştür. Nasıl olur da, 'Bize semavî Baba'yı göster' dersin? ¹⁰ Benim semavî Baba'da olduğuma, semavî Baba'nın da bende olduğuna iman etmiyor musun? Size söylediklerim sadece benim sözlerim değildir. Semavî Baba içimde yaşıyor ve kendi işlerini yapıyor. ¹¹ Ben semavî Baba'da yaşıyorum, semavî Baba da içimde yaşıyor. Buna iman edin. Hiç değilse, semavî Baba'nın benim vasıtamla yaptıklarından dolayı iman edin.

¹² "Emin olun, benim yaptıklarımı bana iman eden de yapacak; hatta daha büyük işler yapacak. Çünkü ben semavî Babam'a gidiyorum. ¹³ Benim adımla dileyeceğiniz her şeyi yerine getireceğim. O zaman insanlar benim

vasıtamla semavî Baba'nın ihtişamını görecektir. ¹⁴ Benim adımla ne dilersemeniz yapacağım.

Vaat edilen Mukaddes Ruh

¹⁵ “Beni seviyorsanız emirlerimi yerine getirirsiniz. ¹⁶ Semavî Babam'dan isteyeceğim, O da size başka bir Yardımcı* gönderecek. Yardımcı ebediyen sizinle birlikte olacak. ¹⁷ O Hakikat Ruhu'dur.† Dünya O'nu kabul edemez. Çünkü O'nu göremez ve tanıyamaz. Ancak siz O'nu tanıyorsunuz. Çünkü O aranızda yaşıyor ve içinizde olacaktır. ¹⁸ Sizi öksüz bırakmayacağım. Size geri döneceğim. ¹⁹ Kısa bir süre sonra diğer insanlar artık beni göremeyecek. Fakat siz beni göreceksiniz. Ben ebediyen yaşadığım için siz de ebediyen yaşayacaksınız. ²⁰ O gün geldiğinde semavî Babam'da olduğumu anlayacaksınız. Sizin bende olduğunuzu, benim de sizde olduğumu bileceksiniz. ²¹ Beni sevenler, emirlerimi kabul edip onları yerine getirenlerdir. Beni sevenleri semavî Babam da sever. Ben de onları seveceğim ve kendimi onlara göstereceğim.”

²² Yahuda (İskariyot değil) İsa'ya, “Efendimiz, kendini dünyada yaşayanlara göstermeden bize nasıl göstereceksin?” diye sordu.

²³ İsa ona şöyle cevap verdi: “Beni seven, sözlerime itaat eder. Semavî Babam da onu sever. Babam ve ben gelip o kişinin hayatında mesken kurarız. ²⁴ Beni sevmeyen, sözlerime itaat etmez. Benden işittiğiniz bu sözler benim kendi sözlerim değil, beni gönderen semavî Babam'ın sözleridir.

²⁵ “Bunları size, ben daha aranızdayken söylüyorum. ²⁶ Ama

semavî Babam'ın benim adıma size göndereceği Yardımcı, yani Mukaddes Ruh size her şeyi öğretecek. Söylediğim her şeyi size hatırlatacak.

²⁷ “Size selâmetimi bırakıyorum. Bu selâmet, dünyanın verebileceğinden farklı bir selâmettir. Sıklımayın, korkmayın. ²⁸ ‘Şimdi gidiyorum, fakat size döneceğim’ dediğimi duydunuz. Eğer beni seviyorsanız, buna sevinmelisiniz. Çünkü semavî Babam'a gidiyorum. Babam benden üstündür. ²⁹ Size bunları daha şimdiden söylüyorum. Böylece her şey olup bittiğinde iman edeceksiniz. ³⁰ Artık sizinle uzun uzun konuşmayacağım. Çünkü bu dünyanın hükümdarı olan Şeytan geliyor. Onun benim üzerimde hiçbir etkisi yoktur. ³¹ Ama dünyanın semavî Baba'yı sevdiğimi anlaması gerekiyor. Bu yüzden Babam'ın bana emrettiği her şeyi yerine getireceğim.

“Haydi kalkın, buradan gidelim.”

Asma ve dallar

15 “Ben hakiki asmayım. Semavî Babam da bağcıdır. ² Bana ait olup da meyve vermeyen her dalı kesip atar. Meyve veren her dalı daha çok ürün versin diye budayıp temizler. ³ Size bildirdiğim söz sayesinde siz şimdiden temizsiniz. ⁴ Dal asmada kalmalıdır. Bunun gibi, siz de bende kalmalısınız. O zaman ben de sizde kalırım. Asmada kalmayan dal kendi başına meyve veremez. Bunun gibi, sizler de bende kalmadan meyve veremezsiniz. ⁵ Ben asmayım, siz dallarsınız. Bende kalırsanız ve ben sizde kalırsam çok meyve verirsiniz. Benden ayrı olarak hiçbir şey yapamazsınız. ⁶ Bir kimse bende kalmazsa, kesilmiş bir

*14:16 *Yardımcı*: Veya “Tesellici”, yani Mukaddes Ruh. Bkz. Yuhanna 14:26

†14:17 *Hakikat Ruhu*: Mukaddes Ruh. Mukaddes Ruh, İsa'ya iman edenlerin Allah hakkındaki hakikati anlamalarına yardım eder (Bkz. Yuhanna 16:13).

dal gibi atılır ve kurur. Böyle dallar toplanıp ateşe atılır ve yakılır. ⁷Bende kalır ve sözlerimi yerine getirirseniz, dilediğiniz her şey size verilecektir. ⁸Bol meyve verirseniz, benim şakirtlerim olduğunuzu gösterirsiniz. Böylelikle semavî Babam yüceltilir.

⁹“Semavî Babam beni nasıl seviyorsa, ben de sizi öyle sevdim. Sevgimle yaşayın. ¹⁰Emirlerimi yerine getirirseniz, sevgimle yaşarsınız; tıpkı semavî Babam’ın emirlerini yerine getirdiğim ve sevgisiyle yaşadığım gibi. ¹¹Bunları size, bendeki sevinç sizde de olsun diye söyledim. Böylece sevinciniz tamamlanacak. ¹²Size şunu emrediyorum: Sizi sevdiğim gibi siz de birbirinizi sevin. ¹³Bir kimsenin gösterebileceği en büyük sevgi, dostları uğruna canını vermesidir. ¹⁴Emirlerimi yerine getirirseniz benim dostlarım olursunuz. ¹⁵Size artık ‘kul’ demiyorum. Çünkü kul efendisinin ne yaptığını bilmez. Size dostlarım diyorum. Çünkü semavî Babam’ın bana söylediği her şeyi size açıkladım. ¹⁶Beni siz seçmediniz. Fakat sizi ben seçtim. Sizi, gidip meyve veresiniz ve meyveniz kalıcı olsun diye seçtim. Böylece semavî Babam benim adımla dileyeceğiniz her şeyi yerine getirecektir. ¹⁷Size emrediyorum: Birbirinizi sevin.”

Dünyanın nefreti

¹⁸İsa şöyle devam etti: “İnsanlar sizden nefret ederse, önce benden nefret ettiklerini hatırlayın. ¹⁹Eğer dünyaya ait olsaydınız, dünya sizi kendisine aitmiş gibi severdi. Ancak siz dünyaya ait değilsiniz. Çünkü ben sizi dünyadan farklı olmanız diye seçtim. Bu sebe-

ple dünya sizden nefret ediyor. ²⁰Size söylediğimi hatırlayın: ‘Köle efendisinden üstün değildir.’ Eğer bana zulmetilirse size de zulmedecekler. Benim sözümü dinledilerse sizin sözünüzü de dinleyecekler. ²¹Size yapacakları her kötülüğü, bana ait olduğunuya için yapacaklar. Çünkü beni dünyaya gönderen Allah’ı tanımıyorlar. ²²Eğer dünyaya gelip onlara hakikati vazetmemiş olsaydım günahları olmazdı. Fakat artık günahlarının mazereti yoktur. ²³Benden nefret eden, semavî Babam’dan da nefret eder. ²⁴Onların arasında başka hiç kimsenin elinden gelmeyen alâmetler yaptım. Eğer bunları yapmamış olsaydım günahları olmazdı. Fakat yaptıklarımı görmelerine rağmen benden ve semavî Babam’dan nefret ettiler. ²⁵Böylece Zebur’da, ‘Benden sebepsiz yere nefret ettiler’[‡] diye yazılmış olan söz yerine geldi.

²⁶“Semavî Baba’nın yanına gidince size Yardımcı’yı[¶] göndereceğim. O, semavî Baba’nın özünden gelen Hakikat Ruhu’dur.[§] O geldiği zaman bana şahitlik edecek. ²⁷Siz de bana şahitlik edeceksiniz. Çünkü başlangıçtan beri benimle birliktesiniz.

16 “Bunları size, imanınızı kaybetmeyesiniz diye söyledim. ²İnsanlar sizi havra dışı edecekler. Doğrusu öyle bir saat geliyor ki, sizleri öldürenler, Allah’a hizmet ettiklerini sanacaklar. ³Bunları, beni ve semavî Babam’ı tanımadıkları için yapacaklar. ⁴Zamanı geldiğinde bu sözleri söylemiş olduğumu hatırlayın, bütün bunları size daha şimdiden bildiriyorum. Başlangıçta bunları size söylemedim. Çünkü sizinle birlikteydim. ⁵Şimdiyse

[‡]15:25 ‘Benden sebepsiz yere nefret ettiler.’: Bu söz Mezmur 35:19 veya Mezmur 69:4’ten alınmış olabilir.

[¶]15:26 **Yardımcı:** Veya “Tesellici”, yani Mukaddes Ruh. Aynı zamanda 16:7, 8 ayetlerinde de söz edilir.

[§]15:26 **Hakikat Ruhu:** Yani, Mukaddes Ruh. Ruh, İsa’ya iman edenlerin Allah hakkındaki hakikati anlamalarına yardım eder (Bkz. Yuhanna.16:13).

beni gönderenin yanına gidiyorum. Oysa hiçbiriniz bana, 'Nereye gidiyorsun?' diye sormuyor. ⁶Bunları söylediğim için yüreğiniz kederle doldu. ⁷Ama size hakikati söylüyorum. Benim gitmem sizin menfaatinizedir. Çünkü ben gittiğimde, size Yardımcı'yı göndereceğim. Fakat gitmezsem, O size gelmez. ⁸Yardımcı gelince, insanları günah, Allah'ın adaleti ve hükmü hakkında ikna edecek. ⁹Günahlı olduklarını gösterecek, çünkü bana iman etmezler. ¹⁰Allah'ın adaletini gösterecek, çünkü ben semavî Babam'ın yanına gidiyorum. Beni artık görmeyeceksiniz. ¹¹Allah'ın hükmünü gösterecek, çünkü bu dünyanın hükümdarı olan Şeytan mahkûm olmuştur.

¹²"Size daha çok söyleyeceklerim var, fakat henüz bunlara katlanamazsınız. ¹³Yardımcı, yani Hakikat Ruhu gelince yol gösterip sizi tam hakikate kavuşturacak. Çünkü kendi adına konuşmayacak. Sadece işittiğini söyleyecek ve gelecekte olacakları size bildirecek. ¹⁴O benden aldıklarını size bildirecek ve böylece beni yüceltecek. ¹⁵Size, 'O benden aldıklarını size bildirecek' dedim. Çünkü semavî Babam'ın nesi varsa benimdir."

Kederiniz sevince dönüşecek

¹⁶"Kısa süre sonra artık beni görmeyeceksiniz. Fakat kısa süre sonra beni yine göreceksiniz."

¹⁷Şakirtlerden bazıları birbirlerine şöyle dediler: "Kısa süre sonra beni görmeyeceksiniz; fakat kısa süre sonra beni yine göreceksiniz. Çünkü semavî Babam'ın yanına gidiyorum' diyor. Acaba ne demek istiyor? ¹⁸Hem, bu 'kısa süre' dediği de nedir? Neden söz ettiğini anlamıyoruz."

¹⁹İsa, şakirtlerinin kendisine soru sormak istediğini anladı. Bunun için onlara şöyle dedi: "Kısa süre sonra

beni görmeyeceksiniz; fakat kısa süre sonra beni yine göreceksiniz' sözleriyle ne demek istediğimi mi tartışıyorsunuz? ²⁰Emin olun, siz ağlayıp yas tutacaksınız, fakat dünya sevinecek. Kederleneceksiniz, fakat kederiniz sevince dönüşecek. ²¹Kadın çocuk doğuracağı zaman sancı çeker. Çünkü zamanı gelmiştir. Fakat bebek doğduğunda, çektiği sancıyı unuttur. Dünyaya bir çocuk getirdiği için sevinir. ²²Sizler de şimdi kederleniyorsunuz, fakat sizi yine göreceğim. O zaman yürekten sevineceksiniz. Sevincinizi hiç kimse sizden alamayacak. ²³O gün geldiğinde benden hiçbir şey istemeyeceksiniz. Emin olun, benim adımla semavî Baba'dan ne dilerseniz, size verecektir. ²⁴Şimdiye kadar benim adımla bir şey dilemediniz. Dileyin, alacaksınız; o zaman sevinciniz tamamlanacak."

İsa'nın kudreti

²⁵"Şimdiye kadar her şeyi size misallerle anlattım. Fakat misallerle konuşmayacağım bir zaman geliyor. Sizlere semavî Baba'yı açıkça anlatacağım. ²⁶O zaman semavî Baba'dan benim adımla dileyeceksiniz. Semavî Baba'dan sizin için istekte bulunacağımı söylemiyorum. ²⁷Baba'nın kendisi sizi seviyor. Çünkü beni sevdiniz ve Allah'tan geldiğime iman ettiniz. ²⁸Ben dünyaya semavî Baba'dan geldim. Şimdiyse dünyadan ayrılıp O'na dönüyorum."

²⁹Bunun üzerine şakirtleri İsa'ya şöyle dediler: "İşte şimdi bizimle misallerle değil, açıkça konuşuyorsun. ³⁰Artık senin her şeyi bildiğini anlıyoruz. Sorularımızı, daha biz sormadan cevaplıyorsun. Bu yüzden senin Allah'tan geldiğine iman ediyoruz."

³¹İsa şöyle karşılık verdi: "Şimdi iman ediyor musunuz? ³²Sözlerime kulak verin. Öyle bir zaman geliyor ki, hep-

iniz dağılıp evlerinize döneceksiniz; beni yalnız bırakacaksınız. Bunun zamanı geldi bile. Fakat ben yalnız değilim, çünkü semavî Baba benimle birlikte. ³³Bunları, benim sayemde selâmete kavuşasınız diye söyledim. Bu dünyada sıkıntı çekeceksiniz. Fakat cesur olun! Çünkü ben dünyayı yendim.”

İsa şakirtleri için dua ediyor

17 İsa bunları söyledikten sonra gözlerini göğe kaldırdı, şöyle dua etti: “Semavî Baba, zaman geldi. Semavî Oğul’u yücelt, semavî Oğul da seni yüceltsin. ²Çünkü sen O’na bütün insanlık üzerinde yetki verdin. O’na verdiğin herkese, ebedî hayat verecek. ³Ebedî hayat, insanların tek hakiki Allah olan seni ve gönderdiğin İsa Mesih’i tanımlar. ⁴Yapmam için bana verdiğin işi bitirdim. Yeryüzünde seni yücelttim. ⁵Semavî Baba, şimdi beni huzurunda yücelt. Dünya yaratılmadan önce, senin bağrındayken sahip olduğum yüceliği bana ver.

⁶“Dünyadan alıp bana verdiğin insanlara seni tanıttım. Senindiler, onları bana verdin. Senin kelâmına itaat ettiler. ⁷Artık bana verdiğin her şeyin senden geldiğini biliyorlar. ⁸Bana bildirdiğin sözleri onlara ilettim. Onlar da kabul ettiler. Senden geldiğimi hakikaten anladılar, beni senin gönderdiğine iman ettiler. ⁹Şimdi onlar için dua ediyorum. Dünyadaki herkes için değil, bana verdiğin insanlar için dua ediyorum. Çünkü onlar senindir. ¹⁰Benim olan her şey senindir, seninkiler de benimdir. Ben onların vasıtasıyla yüceltildim. ¹¹Artık sana geliyorum. Ben dünyada kalmayacağım, fakat şakirtlerim dünyadalar. Mukaddes semavî Baba, onları bana vermiş olduğun isminin kudretiyle koru. Onlar

da bizim gibi bir olsunlar. ¹²Aralarında bulunduğum sürece, onları bana verdiğin isminin kudretiyle korudum, kolladım. Mukaddes yazıların yerine gelmesi için ezelden tayin edildiği gibi, cehennemlik adamdan** başka hiçbiri mahvolmadı.

¹³“Şimdi sana geliyorum. Fakat bunları dünyadayken söylüyorum ki, şakirtlerim sahip olduğum sevince tamamen kavuşsun. ¹⁴Onlara senin kelâmını bildirdim. Fakat dünya onlardan nefret etti. Çünkü ben dünyaya ait olmadığım gibi, onlar da dünyaya ait değiller. ¹⁵Onları dünyadan almanı değil, Şeytan’dan korumanı diliyorum. ¹⁶Ben dünyaya ait olmadığım gibi onlar da bu dünyaya ait değiller. ¹⁷Senin kelâmın hakikattir. Onları bu hakikatle takdis et. ¹⁸Beni dünyaya gönderdiğin gibi ben de onları dünyaya gönderdim. ¹⁹Kendimi onlara vakfettim; öyle ki onlar da hakikaten kendilerini sana vakfetsinler.

²⁰“Sadece onlar için değil, onların vaazı vasıtasıyla bana iman edecek olanlar için de dua ediyorum. ²¹Semavî Baba, bana iman edenlerin hepsi bir olsun. Senin bende olduğun ve benim sende olduğum gibi, onlar da bizde olsunlar. Böylece dünya beni senin gönderdiğine iman etsin. ²²Bana vermiş olduğun ihtişamı onlara verdim. Öyle ki, onlar da bizim gibi bir olsunlar. ²³Senin bende olduğun gibi ben de onlarda olacağım. Böylece hepsi mükemmel birliğe kavuşacak. O zaman dünya beni senin gönderdiğini, beni sevdiğin gibi onları da sevdiğini anlayacak. ²⁴Semavî Baba, bana verdiğin bütün insanların, bulunduğum yerde benimle birlikte olmalarını ve ihtişamımı görmelerini diliyorum. Bu ihtişamı bana, daha dünya yaratılmadan önce, beni sevdiğin için verdin. ²⁵Adil semavî Baba, dünya seni tanımıyor,

**17:12 *cehennemlik adam*: İsa burada Yahuda İskariyot’tan bahsetmektedir.

fakat ben seni tanıyorum. Şakirtlerim de beni senin gönderdiğini biliyorlar. ²⁶Seni onlara tanıttım ve tanıtmaya devam edeceğim. Böylece bana beslediğin sevgi onlarda da olsun ve ben onlarda yaşayayım.”

İsa tutuklanıyor

(Matta 26:47-56; Markos 14:43-50; Luka 22:47-53)

18 İsa duasını bitirdikten sonra şakirtleriyle birlikte Kidron Vadisi'nin ötesine geçti. Orada bulunan bir bahçeye girdi. Şakirtleri de İsa'yla birlikteydi. ²İsa'ya ihanet eden Yahuda bu bahçenin yerini biliyordu. Çünkü İsa şakirtleriyle sık sık orada buluşurdu. ³Yahuda bir bölük askerle, başrahiplerle Ferisilerin gönderdiği muhafızlara yol göstererek onları bahçeye getirdi. Ellerinde fenerler, meşaleler ve silahlar vardı.

⁴İsa başına gelecekleri biliyordu. Öne çıktı ve onlara, “Kimi arıyorsunuz?” diye sordu.

⁵“Nasırallı İsa'yı arıyoruz” diye cevap verdiler.

İsa, “Benim” dedi.

O'na ihanet eden Yahuda da onlarla birlikteydi. ⁶İsa “Benim” deyince geri çekilip yere düştüler.

⁷İsa bir kez daha, “Kimi arıyorsunuz?” diye sordu.

“Nasırallı İsa'yı” diye cevap verdiler.

⁸Bunun üzerine İsa şöyle dedi: “Size ben olduğumu söyledim. Eğer aradığınız bensem, bu adamları bırakın gitsinler.”

⁹Bu, daha önce söylediği, ‘Bana verdiği insanların hiçbirini feda etmedim’ sözü yerine gelsin diye oldu.

¹⁰Bunun üzerine Simun Petrus yanında getirdiği kılıcı çekti. Başrahibin Malik adındaki kölesine vurup sağ kulağını kopardı. ¹¹İsa Petrus'a, “Kılıcını kınına sok! Semavî Baba'nın bana verdiği kâseden^{††} içmem gerek” dedi.

İsa Başrahip Hanan'ın Huzuruna Çıkarılıyor

(Matta 26:57-58; Markos 14:53-54; Luka 22:54)

¹²Böylece komutanla emri altındaki askerler ve Yahudi muhafızlar İsa'yı yakalayıp bağladılar. ¹³O sene Kayafa başrahiplik yapıyordu. İsa'yı önce Kayafa'nın kayınpederi Hanan'ın huzuruna çıkardılar. ¹⁴Kayafa aynı zamanda Yahudi önderlere bütün halkın yerine tek bir adamın ölmesinin daha iyi olacağını salık veren kişiydi.

Petrus İsa'yı tanıdığını inkâr ediyor

(Matta 26:69-70; Markos 14:66-68; Luka 22:55-57)

¹⁵Simun Petrus, İsa'nın diğer bir şakirdiyle^{‡‡} birlikte İsa'nın ardından gitti. Öteki şakirt başrahibin tanıdığı olduğundan İsa'yla birlikte başrahibin evinin avlusuna girdi. ¹⁶Fakat Petrus dışarıda, avlu kapısının yanında bekledi. Başrahibin tanıdığı şakirt dışarıya çıkıp kapıyı bekleyen kızla konuştu ve Petrus'u içeri soktu. ¹⁷Bekçilik yapan kız Petrus'a, “Sen de bu adamın şakirtlerinden biri değil misin?” diye sordu.

Petrus, “Hayır, değilim!” diye cevap verdi.

¹⁸Hava soğuktu, köleler ve muhafızlar yaktıkları kömür ateşinin etrafında dur-

^{††}**18:11 kâse:** İsa'nın çarımıhta çekeceği acıları ifade eder. İsa'nın, “Baba'nın kendisine verdiği kâseden içmesi”, çarımıhta gerilmesiyle son bulacak korkunç acılara katlanmaya razı olduğu anlamına gelir.

^{‡‡}**18:15** Yuhanna burada aslında kendisinden söz eder. Ancak alçakgönüllü biçimde kendi adını anmaz, kendini “diğer bir şakirt” olarak tanıtır.

muş ısınıyorlardı. Petrus da ayakta durup onlarla birlikte ısınmaya başladı.

Başrahip Hanan, İsa'ya sorguya çekiyor

(*Matta 26:59-66; Markos 14:55-64; Luka 22:66-71*)

¹⁹ Başrahip Hanan, İsa'ya şakirtleri ve vaazları hakkında sorular sordu. ²⁰ İsa şöyle cevap verdi: "Ben dünyaya alenen seslendim. Her zaman bütün Yahudilerin toplandıkları havralarda ve mabette vaaz ettim. Hiçbir şeyi gizlice söylemedim. ²¹ Beni neden sorguya çekiyorsun? Konuştuklarımı beni dinleyenlere sor. Onlar ne vaaz ettiğimi biliyorlar."

²² İsa bunları söyleyince yanında duran muhafızlardan biri, "Başrahiple böyle konuşmaya nasıl cüret edersin?" dedi ve O'nu tokatladı.

²³ İsa şöyle karşılık verdi: "Eğer yanlış bir şey söylediysem yanlışımı göster. Fakat söylediklerim doğruysa neden bana vuruyorsun?"

²⁴ Bunun üzerine Hanan, İsa'yı elleri bağlı bir halde başrahip Kayafa'ya gönderdi.

Petrus İsa'yı tanıdığını yine inkâr ediyor

(*Matta 26:71-75; Markos 14:69-72; Luka 22:58-62*)

²⁵ Simun Petrus ateşin başında durmuş ısınıyordu. Çevresindekiler ona, "Sen de o adamın şakirtlerinden biri değil misin?" diye sordular.

Petrus, "Hayır, değilim" diyerek inkâr etti.

²⁶ Başrahibin kölelerinden biri de oradaydı. Bu adam, Petrus'un kulağını kestiği kişinin akrabasıydı. Petrus'a, "Seni bahçede O'nunla birlikte görmedim mi?" diye sordu.

²⁷ Petrus yine inkâr etti. Tam o anda horoz öttü.

İsa vali Pilatus'un huzuruna çıkarılıyor

(*Matta 27:1-2, 11-31; Markos 15:1-20; Luka 23:1-25*)

²⁸ Yahudi muhafızlar sabah erkenden İsa'yı Kayafa'nın evinden aldılar, vali konağına götürdüler. Fakat konaktan içeri girmediler. Fısıh Bayramı'nda Fısıh yemeğini yiyebilmek için temizlikle ilgili dini kaideleri çiğnemek istemiyorlardı.^{¶¶} ²⁹ Bu yüzden Pilatus dışarı çıkıp yanlarına geldi. "Bu adamı neyle suçluyorsunuz?" diye sordu.

³⁰ Ona şöyle cevap verdiler: "Bu adam suçlu olmasaydı O'nu sana getirmezdik!"

³¹ Pilatus, "O'nu alın, kendi yasanıza göre yargılayın" dedi.

Bunun üzerine Yahudi önderler, "Bunu yapamayız; çünkü hiç kimseyi ölümle cezalandırmaya yetkimiz yok" diye cevap verdiler.

³² Bu, İsa'nın nasıl öleceğini önceden bildirdiği söz yerine gelsin diye oldu.^{§§}

³³ Pilatus tekrar vali konağına girdi. İsa'yı huzuruna çağırdı, "Sen Yahudilerin Kralı mısın?" diye sordu.

³⁴ İsa şöyle karşılık verdi: "Bu söylediğin kendi fikrin mi, yoksa başkaları mı öyle olduğumu söyledi?"

³⁵ Pilatus, "Ben Yahudi değilim! Seni huzuruma kendi halkın ve halkının ön-

^{¶¶}18:28 O dönemde İsrail topraklarını Romalı vali yönetiyordu. Yahudiler, Yahudi olmayan birinin yaşadığı bir eve girmeleri halinde, temizlikle ilgili dini kaideleri çiğnemiş ve murdar duruma düşmüş olurlardı. Bu durumda Fısıh yemeğini yiyemezlerdi (Bkz. Yuhanna 11:55).

^{§§}18:32 İsa, "yukarı kaldırılarak", yani çarpmıha gerilerek öleceğini bildirmişti. Bkz. Yuhanna 3:14; 12:32. Romalılar suçluları çarpmıha gererek öldürürdü; fakat Yahudilerin bunu yapmasına izin vermezlerdi.

derleri getirdi. Ne suç işledin?” diye sordu.

³⁶ İsa şöyle cevap verdi: “Benim hükümrانlığım dünyevî bir hükümrانlık değildir. Hükümrانlığım dünyevî olsaydı, şakirtlerim Yahudi önderlerin eline geçmeyeyim diye mücadele ederlerdi. Benim hükümrانlığım dünyaya ait değildir.”

³⁷ O zaman Pilatus, “Demek bir kral-sın, öyle mi?” diye sordu.

İsa, “Kral olduğumu söyleyen sensin. Ben insanlara hakikati bildirmek için doğdum ve dünyaya geldim. Hakikat-ten yana olan herkes sesime kulak verir” dedi.

³⁸ Pilatus, “Hakikat nedir?” diye sordu.

Sonra yine dışarı çıktı ve Yahudi önderlerin yanına gidip şöyle dedi: “Ben bu adamda hiçbir suç görmüyorum. ³⁹ Ama âdet olduğu üzere, her Fısh Bayramı'nda istediğiniz bir mahkûmu salıveriyorum. Bu kez Yahudilerin Kralı'nı salıvermemi ister misiniz?”

⁴⁰ Ama onlar hep bir ağızdan, “Hayır, O'nu değil, Barabba'yı salıver!” diye bağırdılar. Hâlbuki Barabba bir hayduttu.

19 O zaman Pilatus, İsa'yı askerler-ine kamçılattı. ² Askerler dikenli dallardan bir taç yaptılar, İsa'nın başına taktılar. Ayrıca O'na mor bir kaftan giydirdiler. ³ Sırayla İsa'nın önüne geçtiler, “Yaşasın Yahudilerin Kralı!” diye alay edip tokatladılar.

⁴ Pilatus tekrar dışarı çıktı, kalabalığa seslendi: “Bakın! İsa'yı dışarıya, size getiriyorum. Fakat bilin ki, O'nu mahkûm edecek hiçbir sebep görmedim.”

⁵ Bunun ardından İsa dışarı çıktı. Başında dikenli taç, sırtında da mor kaf-

tan vardı. Pilatus Yahudilere, “İşte o adam!” dedi.

⁶ Başrahipler ve mabet muhafızları İsa'yı görünce, “O'nu çarmıha ger! Çarmıha ger!” diye bağırdılar.

Ancak Pilatus, “O'nu alıp kendiniz çarmıha gerin! Ben O'nda hiçbir suç görmüyorum” dedi.

⁷ Yahudiler Pilatus'a şöyle cevap verdiler: “Bizim şeriatımıza göre O'nun ölmesi gerekiyor. Çünkü Allah'ın semavî Oğlu olduğunu söylüyor!”

⁸ Pilatus bunu duyunca daha da çok korktu. ⁹ Tekrar konağa girdi; İsa'ya, “Sen nerelisin?” diye sordu.

İsa ona cevap vermedi.

¹⁰ Pilatus, “Bana cevap vermeyecek misin?” dedi. “Seni serbest bırakmaya da, çarmıha germeye de yetkim olduğunu bilmiyor musun?”

¹¹ İsa şöyle karşılık verdi: “Allah'ın izni olmasaydı benim üzerimde hiçbir yetkin olmazdı. Bu yüzden beni senin eline teslim edenin günahı daha büyüktür.”

¹² Bunun üzerine Pilatus, İsa'yı serbest bırakmak istedi. Fakat Yahudiler, “Kendini kral ilan eden herkes Sezar'a isyan etmiş olur. Eğer bu adamı serbest bırakırsan Sezar'ın dostu değilsin!” diye bağırdılar.

¹³ Pilatus bu sözler üzerine İsa'yı dışarıya, “Taş Döşeme” (Aramice'de Gabbata) denilen yere çıkardı; burada bulunan yargı kürsüsüne oturdu. ¹⁴ Fısh Bayramı'ndan önceki Hazırlık Günü'ydü.* Saat on iki sularıydı. Pilatus Yahudilere, “İşte Kralınızı!” dedi.

¹⁵ Onlar, “Yok et O'nu! Yok et! Çarmıha ger!” diye bağırdılar.

Pilatus, “Kralınızı çarmıha germemi mi istiyorsunuz?” diye sordu.

***19:14 Hazırlık Günü:** Cuma günbatımından Cumartesi günbatımına kadar olan süre Şabat Günü'ydü. Bu sebeple her haftanın Cuma günü Şabat için Hazırlık günü olarak geçirilirdi. Bu olayın geçtiği sene Fısh Bayramı da Şabat Gününe denk geldiğinden, bu günden Fısh Bayramı'nın Hazırlık Günü olarak söz edilmiştir.

Başrahipler, “Bizim tek bir kralımız var, o da Sezar’dır!” diye cevap verdiler. ¹⁶ Böylece Pilatus onların isteğine boyun eğdi, İsa’yı çarمیha gerilmek üzere askerlere teslim etti.

İsa çarمیha geriliyor

(*Matta 27:32-44; Markos 15:21-32; Luka 23:26-39*)

¹⁷ İsa kendi çarمیhını yükledi. Şehirden çıktı, Aramice’de Golgota, yani Kafatası adındaki yere doğru ilerledi. ¹⁸ Orada İsa’yı çarمیha gerdiler. O’nunla birlikte iki adamı daha çarمیha gerdiler. Biri İsa’nın sağında, diğeriye solunda duruyordu. İsa bu iki adamın ortasındaydı. ¹⁹ Pilatus bir hafta yazdırıp İsa’nın gerildiği çarمیhın üzerine astırdı. Yaftada, “Nasıralı İsa, Yahudilerin Kralı” diye yazılmıştı.

²⁰ Pilatus bu sözleri İbrance, Latince ve Grekçe yazdırmıştı. İsa’nın çarمیha gerildiği yer şehre yakın olduğu için Yahudilerin birçoğu bu yaftayı okudular. ²¹ Başrahipler Pilatus’a şöyle dediler: “Yaftaya, ‘Yahudilerin Kralı’ diye yazma. ‘Bu adam Yahudilerin Kralıym dedi’ diye yaz.”

²² Ancak Pilatus, “Ne yazdıysam yazdım, değiştirmeyeceğim” karşılığını verdi.

²³ Askerler İsa’yı çarمیha gerdikten sonra giysilerini alıp dört parçaya böldüler. Böylece her asker kendine düşen payı aldı. Ayrıca İsa’nın mintanını da aldılar. Mintan boydan boya, dikişsiz ve yekpare bir kumaştan yapılmıştı. ²⁴ Askerler birbirlerine, “Bunu parçalamayalım. Kimin olacağına karar vermek için kura çekelim” dediler.

Böylece Zebur’da önceden bildirilen şu olay yerine geldi:

“Giysilerimi aralarında pay ettiler, elbisem için kura çektiler.”[†] Askerler de Zebur’da yazılmış olduğu gibi yaptılar.

²⁵ İsa’nın annesi çarمیhının dibinde bekliyordu. Teyzesi, Klopas’ın karısı Meryem ve Mezdelli Meryem de oradaydı. ²⁶ İsa, annesinin ve çok sevdiği şakirdin orada durduğunu gördü. Annesine, “Anne, bu adam artık senin oğlundur” dedi. ²⁷ Sonra şakirdine, “Artık o senin annendir” dedi.

Bu şakirt o günden itibaren İsa’nın annesine kendi evinde baktı.

İsa’nın ölümü

(*Matta 27:45-56; Markos 15:33-41; Luka 23:44-49*)

²⁸ İsa her şeyin tamamlandığını biliyordu. Zebur’da yazılanlar yerine gelsin diye, “Susadım”[‡] dedi. ²⁹ Askerler bir sünger alıp orada duran ucuz şaraba batırdılar. Sonra süngeri bir dalın ucuna takıp İsa’nın ağzına uzattılar. ³⁰ İsa şarabı tattı, sonra, “Tamamlandı!” dedi. Ardından başını eğdi ve ruhunu teslim etti.

³¹ O gün Hazırlık Günü’yüdü. Akşam olunca hem Şabat Günü hem de büyük bayram başlayacaktı. Yahudi önderler cesetlerin günbatımından sonra çarمیhta kalmasını istemiyorlardı. Bu sebeple Pilatus’tan çarمیha gerilenlerin bacalarının kırılmasını[¶] ve cesetlerin kaldırılmasını istediler. ³² Böylece askerler İsa’yla birlikte çarمیha gerilmiş olan iki adamın bacalarını kırdılar. ³³ Ancak İsa’nın yanına gelince O’nun ölmüş olduğunu gördüler. Bu yüzden İsa’nın

[†]19:24 Mezmur 22:18.

[‡]19:28 Mezmur 22:15; 69:21.

[¶]19:31 *bacaklarının kırılması*: Çarمیha gerilen mahkûmların ölümünü çabuklaştırmak için bacaları kırılırdı. Böylece nefes almak için kendini yukarı çekemeyen mahkûm nefessiz kalır ve çabucak ölürdü.

bacaklarını kırmadılar. ³⁴ Ama askerlerden biri mızrağını İsa'nın böğrüne sapladı. Bunu yapar yapmaz İsa'nın böğründen kan ve su aktı. ³⁵ Bu olaylara şahit olan kişi⁸, siz de iman edesiniz diye şahitliğini size bildirmiştir. Söylediklerinin hakikat olduğunu bilir. ³⁶ Bütün bunlar, Zebur'da önceden bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

“O'nun tek bir kemiği bile kırılmayacak.”**

³⁷ Başka bir ayet de şöyle der:

“Böğrünü destekleri adama bakacaklar.”††

İsa mezara konuluyor

(*Matta 27:57-61; Markos 15:42-47; Luka 23:50-56*)

³⁸ Bundan sonra Yusuf adında Aramatyalı bir adam İsa'nın ölüsünü kaldırmak için Pilatus'a müracaat etti. Yusuf, İsa'nın şakirdiydi, ancak Yahudi önderlerden korktuğu için bunu gizliyordu. Pilatus, Yusuf'a izin verdi. Böylece Yusuf gitti, İsa'nın ölüsünü çarımhtan indirdi. ³⁹ Daha önce bir gece İsa'yı ziyaret eden Nikodim de Yusuf'a eşlik etti. Nikodim yanında otuz litre kadar mür ve sarısabır karışımı^{‡‡} getirmişti. ⁴⁰ İki adam, Yahudilerin cenazeye ilgili âdetlerini yerine getirdiler, İsa'nın bedenini hoş kokulu baharatlarla ovup keten bezlere sardılar. ⁴¹ İsa'nın çarımha gerildiği yerde bir bahçe vardı. Bu bahçede daha önce hiçbir ölünün konmadığı boş bir mezar^{¶¶} bulunuyordu. ⁴² Mezar yakındaydı ve Yahudilerin Hazırlık Günü'ydü. Bu yüzden

Yusuf ile Nikodim İsa'nın cesedini oraya koydular.

İsa ölümden diriliyor

(*Matta 28:1-10; Markos 16:1-8; Luka 24:1-12*)

20 Mecdelli Meryem, Pazar sabahı erkenden İsa'yı koydukları mezara gitti. Hava daha aydınlanmamıştı. Mezarın girişindeki taşın kaldırılmış olduğunu gördü. ² Koşarak Simun Petrus ile İsa'nın çok sevdiği diğer şakirdin yanına gitti. “Efendimiz'i mezardan almışlar, nereye götürdükleri de belli değil!” dedi.

³ Petrus ile öteki şakirt dışarı çıkıp mezara yöneldiler. ⁴ İkisi de koşuyorlardı. Fakat öteki şakirt Petrus'tan daha hızlı koşuyordu. Mezara Petrus'tan önce vardı. ⁵ Eğilip içeri bakınca keten bezlerin yerde serili durduğunu gördü. Fakat içeri girmede. ⁶ Ardından Simun Petrus geldi, mezara girdi. Yerde duran keten bezleri gördü. ⁷ İsa'nın başına sarılmış olan peşkirin de orada olduğunu fark etti. Peşkir keten bezlerle birlikte değildi. Dürülmüş halde ayrı bir yerde duruyordu. ⁸ Bu sırada, mezara ilk varmış olan öteki şakirt de içeri girdi. Olanları bizzat gördü ve inandı. ⁹ Mukaddes yazılar İsa'nın ölümden dirilmesi gerektiğini önceden bildirmişti. Fakat şakirtler bunu ancak bu olaydan sonra anladılar.

İsa Mecdelli Meryem'e görünüyor

(*Markos 16:9-11*)

¹⁰ Bundan sonra şakirtler kaldıkları yere geri döndüler. ¹¹ Ama Meryem

§19:35 kişi: Yani kitabın yazarı Yuhanna

**19:36 Mezmur 34:20. Ayrıca bkz. Mısır'dan Çıkış 12:46; Çölde Sayım 9:12.

††19:37 Zekeriya 12:10.

‡‡19:39 mür ve sarısabır karışımı: O çağda cenaze mezara konmadan önce bu güzel kokulu ve pahalı karışımla defnedilmeye hazırlanırdı.

¶¶19:41 mezar: O çağda Yahudiler ölülerini toprağa gömmezlerdi, mağaraya benzer mezarlara yatırırlardı.

mezarın önünde durmuş ağlıyordu. Ağlarken eğilip mezarın içine baktı. ¹²Orada, beyazlara bürünmüş iki melek gördü. Meleklerden biri İsa'nın ölüsünün daha önce yatırılmış olduğu yerin başucunda, diğeri ise ayakucunda oturuyordu.

¹³ Melekler Meryem'e, "Kadın, niye ağlıyorsun?" diye sordular.

Meryem, "Efendim'i alıp götürmüşler. O'nu nereye koyduklarını bile bilmiyorum" diye cevap verdi.

¹⁴ Meryem bunları söyledikten sonra arkasına döndü ve İsa'nın orada, ayakta durduğunu gördü. Fakat O'nun İsa olduğunu anlamadı. ¹⁵ İsa ona, "Kadın, niye ağlıyorsun? Kimi arıyorsun?" dedi.

Meryem O'nun bahçıvan olduğunu sandı, "Efendim, O'nu sen mi götürdün? Öyleyse nereye koyduğunu söyle, gidip O'nu alayım" dedi.

¹⁶ İsa ona, "Meryem!" diye seslendi.

O zaman Meryem İsa'ya döndü, "Rabbuni!" dedi. Rabbuni, Aramice'de hocam demektir.

¹⁷ İsa, "Bana tutunma!" dedi. "Henüz semavî Babam'ın yanına yükselmedim. Git şakirt kardeşlerime şunu söyle: 'Semavi Babam'ın ve Babanız'ın, Allahım'ın ve Allahınız'ın yanına gidiyorum.'"

¹⁸ Mecdelli Meryem şakirtlerin yanına gidip, "Efendimiz'i gördüm!" dedi. Sonra İsa'nın kendisine söylediklerini onlara bildirdi.

İsa şakirtlerine görünüyor

(Matta 28:16-20; Luka 24:36-49)

¹⁹ O Pazar gününün akşamı şakirtler bir araya geldiler. Yahudi önderlerden korktukları için toplandıkları yerin kapısı kapalıydı. Birdenbire İsa geldi, ortalarında durdu, "Size selâmet olsun!" dedi.

²⁰ Bunu söyledikten sonra onlara ellerini ve böğrünü gösterdi. Şakirtler Rab'bi gördükleri için sevinçle doldular.

²¹ Sonra İsa onlara tekrar, "Size selâmet olsun!" dedi. "Semavî Babam beni dünyaya gönderdiği gibi ben de sizi gönderiyorum." ²² Sonra onların üzerine üfledi, "Mukaddes Ruh'u alın!" dedi. ²³ "Kimin günahlarını bağışlarsanız, bağışlanmış olur. Kimin günahlarını bağışlamazsanız, bağışlanmamış kalır."

İsa Tomas'a görünüyor

²⁴ İkiz diye anılan Tomas, İsa'nın on iki havarisinden biriydi. Ancak İsa öteki havarilerin yanına geldiği sırada Tomas onlarla birlikte değildi. ²⁵ Öteki havariler Tomas'a, "Rab'bi gördük!" dediler.

Fakat Tomas, "Ellerindeki çivi izlerini görmeden, yaralarına parmağım ile dokunmadan ve elimi böğrüne sokmadan buna inanmam!" dedi.

²⁶ Bundan sekiz gün sonra, İsa'nın şakirtleri yine evde bir araya toplanmışlardı. Tomas da onlarla birlikteydi. Kapılar kapalı olduğu halde İsa gelip ortalarında durdu, "Size selâmet olsun!" dedi. ²⁷ Sonra Tomas'a dönüp, "Parmagını uzat. Ellerime bak, elini uzatıp böğrüme koy. Şüphe duymayı bırak ve iman et!" dedi.

²⁸ Tomas O'na, "Rabbim ve Allahım!" diye karşılık verdi.

²⁹ O zaman İsa ona, "Beni gördüğün için mi iman ettin? Beni görmeden iman edenlere ne mutlu!" dedi.

Bu kitabın amacı

³⁰ İsa şakirtlerinin gözü önünde bu kitapta yazılmamış daha birçok alâmet yaptı. ³¹ Bu anlatılanlarsa İsa'nın, Allah'ın semavî Oğlu Mesih olduğuna iman edersiniz diye yazılmıştır. O'na iman ederseniz, ebedî hayata kavuşursunuz.

İsa Celile'de görünüyor

21 Bundan sonra İsa Taberiye gölünün kıyısında şakirtlerine yine görüldü. Bu şöyle oldu: ² Simun

Petrus, İkiz diye anılan Tomas, Celile'nin Kana köyünden Natanel, Zebedi'nin oğulları ve başka iki şakirt daha birlikteydiler. ³ Simun Petrus ötekilere, "Ben balık tutmaya gidiyorum" dedi.

Onlar da, "Biz de seninle geliyoruz" dediler.

Böylece hepsi dışarı çıkıp tekneye bindiler. Fakat o gece hiç balık tutamadılar. ⁴ Şafak sökerken İsa kıyıda duruyordu. Fakat şakirtler O'nun İsa olduğunu fark etmediler. ⁵ İsa onlara, "Çocuklar, balığınız var mı?" diye sordu.

Şakirtler, "Tutamadık" diye karşılık verdiler.

⁶ İsa, "Ağınızı teknenin sağ yanına atın. O zaman balık tutarsınız" dedi. Bunun üzerine ağı yeniden attılar. O kadar çok balık tuttular ki, ağı tekneye çekemediler. ⁷ İsa'nın sevdiği şakirt, Simun Petrus'a, "Bu Rab'dir!" dedi.

Petrus bunu işitince balık tutarken çıkarttığı üstünü giydi ve suya atladı. ⁸ Tekne karadan ancak yüz metre kadar uzaktaydı. Öteki şakirtler balıkla dolu ağı tekneye kıyıya getirdiler. ⁹ Karaya çıktıklarında bir kömür ateşinin yanmakta olduğunu gördüler. Ateşte balık pişiyordu. Ayrıca ekmek de vardı.

¹⁰ İsa onlara, "Demin tuttuğunuz balıklardan bana biraz getirin" dedi.

¹¹ Simun Petrus tekneye atladı ve ağı kıyıya çekti. Ağda tamı tamına yüz elli üç iri balık vardı. Bu kadar çok balık olduğu halde ağ yırtılmamıştı. ¹² İsa onlara, "Gelin, yemek yiyin" dedi.

Şakirtlerden hiçbiri O'na, "Sen kim-sin?" diye sormaya yeltenmedi. Çünkü O'nun Rab olduğunu biliyorlardı. ¹³ İsa gidip ekmek aldı ve onlara verdi. Ayrıca onlara balık da verdi. ¹⁴ Bu, İsa'nın

ölümden dirildikten sonra şakirtlerine üçüncü görünüşüydü.

İsa Petrus'u yeniden vazifelendiriyor

¹⁵ Yemekten sonra İsa, Simun Petrus'a şöyle dedi: "Yuhanna oğlu Simun, beni diğer şakirtlerden daha çok seviyor musun?"

Petrus, "Evet Rab, seni sevdiğimi bilirsin" diye cevap verdi.

İsa, "Kuzularımı^{§§} otlat" dedi. ¹⁶ Sonra İsa ona tekrar, "Yuhanna oğlu Simun, beni seviyor musun?" diye sordu.

Petrus, "Evet Rab, seni sevdiğimi bilirsin" dedi.

İsa, "Koyunlarımı* güit" dedi.

¹⁷ İsa üçüncü kez, "Yuhanna oğlu Simun, beni seviyor musun?" diye sordu.

Petrus, İsa'nın üçüncü kez, "Beni seviyor musun?" diye sormasına üzüldü. "Rab, sen her şeyi bilirsin. Seni sevdiğimi de bilirsin" diye karşılık verdi.

İsa, "Koyunlarımı otlat" dedi. ¹⁸ Sonra şöyle devam etti: "Gençliğinde kendi kuşağını kendin bağlar, istediğin yere giderdin. Emin ol, yaşlanınca ellerini uzatacaksın, başkaları seni bağlayacak ve istemediğin yere götürecek." ¹⁹ İsa bunu, Petrus'un ne şekilde ölüp Allah'ı yücelteceğini belirtmek için söyledi. Sonra ona, "Ardımdan gel" dedi.

²⁰ Petrus arkasına döndü ve İsa'nın sevdiği şakirdin arkalarından geldiğini gördü. Bu şakirt son akşam yemeğinde İsa'ya yaklaşıp, "Efendimiz, sana ihanet edecek olan kimdir?" diye soran kişiydi. ²¹ Petrus onu görünce, "Rab, peki ona ne olacak?" diye sordu.

²² İsa, "Ben tekrar gelinceye kadar onun hayatta kalmasını istesem bundan sana ne? Sen ardımdan gel!" diye karşılık verdi.

§§21:15 *Kuzu*: İsa burada kendisine iman edenleri kastetmektedir.

*21:16 *Koyun*: İsa yine kendisine iman edenleri kastetmektedir.

²³ Bunun üzerine şakirtler arasında bir rivayet yayıldı. Bu şakirdin ölmeyeceği söyleniyordu. Hâlbuki İsa onun ölmeyeceğini söylememişti. Sadece, “Ben tekrar gelinceye kadar onun hayatta kalmasını istesem bundan sana ne?” demişti.

²⁴ Bu olaylara şahitlik eden ve bunları kaydeden kişi işte o şakirttir. Onun şahitliğinin doğru olduğunu biliriz.

²⁵ İsa'nın yaptığı daha birçok şey vardır. Eğer bunların hepsi bir bir kaydedilecek olsaydı, herhalde yazılan kitaplar dünyaya sığmazdı.